

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

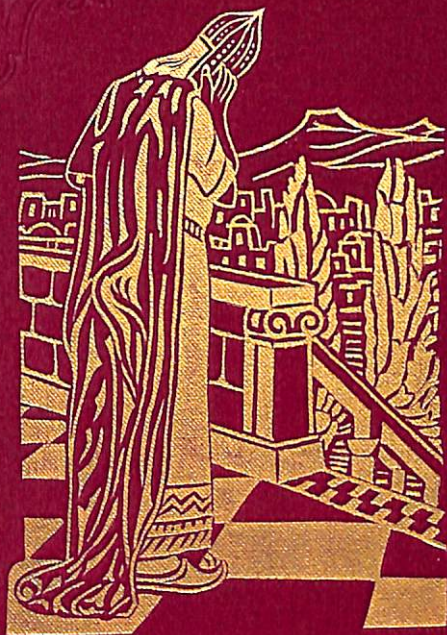
Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

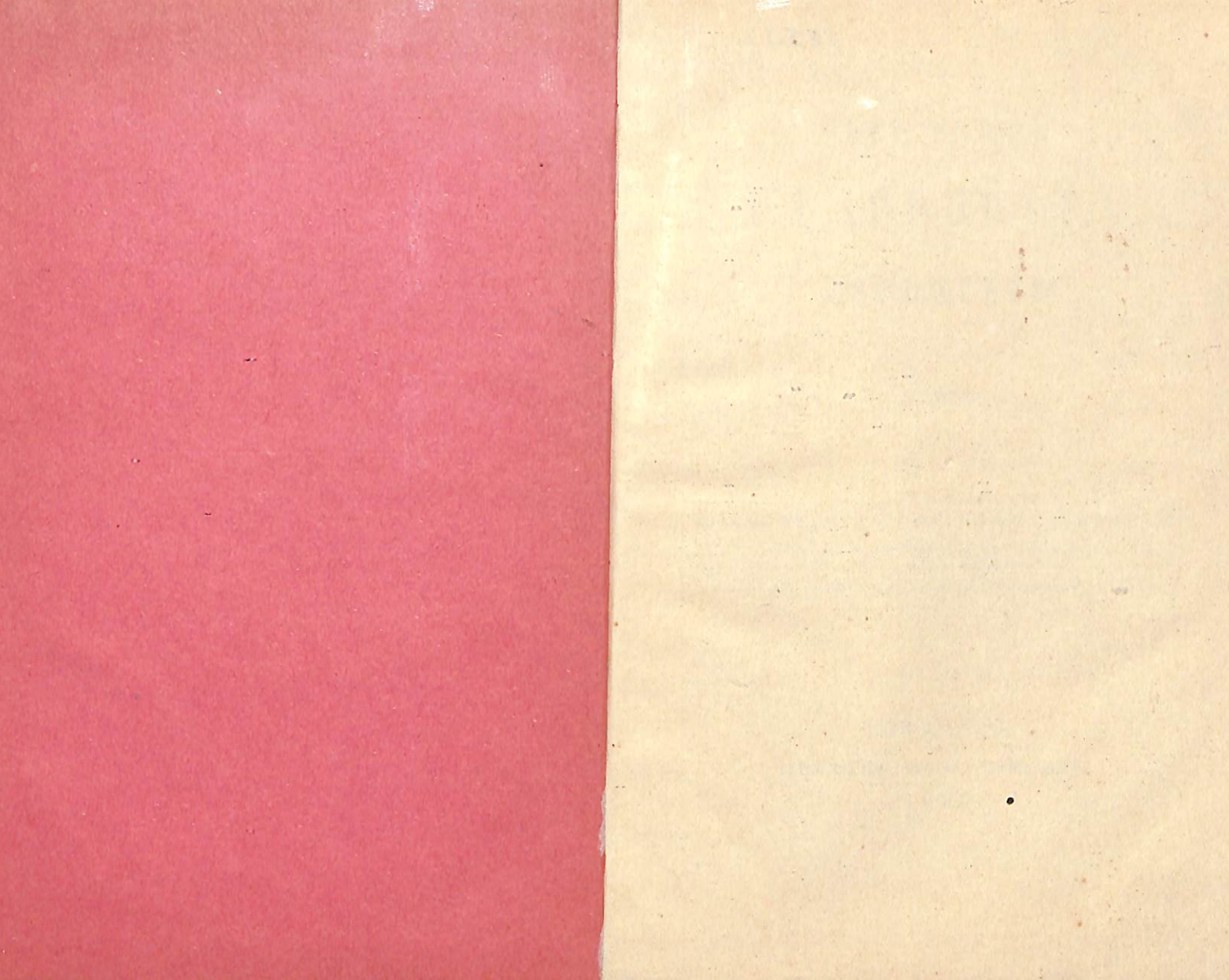
ԿԵՐԻ

ԳԱԼԱՆ

ՄԷՃՈՒՍԻՆԻՆ ՀԻՔԵԱՅԷՍԻ

Aug. No. 33

12 004

503-42

(550)

Կ Է Ր Ի Գ Ա Լ Ա Ն

Մ Է Ճ Ո Ի Ս Ի Ն Ի Ն

Հ Ի Ք Ե Ա Յ Է Ս Ի

معارف عمومیہ نظارت جلیہ سنک ۲۲ ذی الحجہ ۳۱۶ و ۲۲ نیسان ۳۱۵
تاریخی و ۱۶۸ نومرولی رخصتنامه سیلہ نشر اولمشدر

مصارفی آمریقان مسیونر شرکتی طرفندن تسویہ اولنہرق طبع اولمشدر

Ի Ս Թ Ա Ն Պ Օ Լ

Մ Ա Թ Պ Ա Ն Ա Ի Ա Օ Յ Պ Օ Յ Ա Ճ Ե Ա Ն

1899

ԿԵՐԻ ԳԱԼԱՆ
ՄԷՃՈՒՍԻՆԻՆ
ՀԻՔԵԱՅԷՍԻ

1.

ՍԷՄԱՏԱՔԻ 'ԱԼԱՄԷԹ

Վզուսթօս Գայսերին պիր չօգ
մէմայիք իւզերինէ հիւքմ
սիւրաիւյիւ, վէ Հերովդէսին
Եերուշալիմաէ հիւքմտար օլ-
տըզը վազըթլարտա, իրան
տաղլարը արասընտա վազը՝
Համատան շէհրինաէ, Ար-
թապան Մատի նամ պիր
զաթ իգամէթ էտէր իտի =
Պու զաթըն գօնաղը՝ Շահըն խազինէսինի իհա-
թէ էտէն վէ պիրէր այրը այրը բէնկատ պու-
լունան եէտի սուրլարըն էն տիշարըքի սուրը-
նըն եազընընտա պինա օլունմուշ իտի = Ար-
թապան՝ գօնաղընըն տամընա չըգտըզը զէ-

38568-67

մանկարտա եէտի սուրլարըն, եա՛նի սիյահ, վէ պէյազ, վէ մօր, վէ մա՛վի, վէ գըրմըզը, վէ կիւմիւչիւ վէ ալթունի սուրլարըն պուրճւարը իւսթիւնտէն պազարազ, թա պոււնլարըն մէքքէզինտէ, եէտի դաթ պիր թաճ թէփէսինտէ գօնուլմը պիր ճէվճէրէ պէկզէյիպ փարլայան սէրայը կէօրէպիլիր իտի: Իչպու սէրայ իսէ դատիմ Գարս շահլարընըն եազլըզ սէրայը իտի:

Արթապանըն գօնաղը էթրաֆընտա պինլէրճէ մէյվէ աղաճլարընը վէ չիչէքէրի հա՛վի զայէթ կիւզէլ պիր պաղչէ պուլունուր իտի քի էլվէնտ տաղը էթէքէրինտէն ագան պիր չօգ սուլար իլէ սուլանըր, վէ սայըսըզ գուլլարըն էօթիւչէրի իլէ ֆէրրահ պախշ գըլընըր իտի: Ելուլըն պիր կէճէսինտէ օրատան կէլէն խօշրա՛իհալը հա՛վալար օրատա պիր պաղչէ պուլունտըղընը խապէր վէրիրլէր իտի իսէ տէ, կէճէ գարանլըզ անըն բէնկեարէնկ կիւզէլ լիքլէրինի էօրթմիւչ, վէ անըն չէչիտ չէչիտ ահէնկլէրինի սիւքիւթ գըրմըչ իտի, չէօյլէ քի կեահ կիւլէր կեահ աղլար պիր ինսան սէսինէ պէկզէյէն պիր կիւրիւթիւ իլէ չաղլայըպ ագան սուլարըն սէսինտէն պաչգա պիր շէյ օ

պաղչէտէքի սիւքիւթ ու սիւքիւնէթի պօզմազ իտի: Պէօյլէճէ սիւքիւնէթտէ վէ կէօլկէ վէ գարանլըգտա զարգ օլմուչ աղաճլարըն թէփէլէրի իւսթիւնտէն, գօնաղըն իւսթ գաթընտաքի քէմէրլի փէնճէրէտէն սարըմսի պիր այտընլըզ տըչարըյա վուրուր իտի, չիւնքի էվ սահիպի տօսթլարընտան պիր գաչընը օ իւսթ գաթտաքի օտայա պիր մէճլիսէ տա՛վէթ էյլէմիչ իտի:

Էվ սահիպի՛ կէլէն միւսաֆիրլէրի իսթիգպալ իչիւն նէրտիպան պաչընտա տուրմուչ իտի: Եաչը գըրգա եազըն օլուպ, պօյը ուղուն, եիւզիւ էսմէրճէ իտի. կէնիչ աչընըն տիպինտէքի փարլազ կէօզլէրի պիրի պիրինէ պիր ազ եազընճա պուլունույօր իտի. ինճէ վէ նազիք տուտագլարը էթրաֆընտա պա՛ղը ինճէ պուլուչըզլար նազչ օլունմուչ իտի, քի պու զաթըն աչընա պազան՝ անը խայալ սահիպի, վէ տուտագլարընա պազան՝ յասքէր յատտ էտէր իտի: Պու զաթըն՝ փէք նազիք հիսսիյաթ, վէ սարսըլմազ սէպաթ սահիպի օլտըզը անըն չէհրէսինտէն պէլլի օլուր իտի. եա՛նի Արթապանըն չէհրէսինտէն, տէրունի միւճատէլէլը վէ խարիճի քէչֆ վէ

Թէհարրիլէր իչիւն տօղմուշ օլան վէ հէր 'ասրտա վէ հէր միլլէթտէ ազ չօգ պուլունան ատէմիլէր կիւրուհընտան օլտըղը ահլաշըլըր իտի :

Անըն ճիւպպէսի սաֆ պէյազ եհինտէն օլուպ անըն ալթընտան իփէքլի պիր էնթարի կիյմիշ իտի : Սիյահ սաչլարը իւղէրինտէ տա խի պէյազ վէ սիվրի պիր քիւլահ վազ օլուն մուշ իտի : Իշթէ անըն գըյաֆէթի' գատիմ' իրանտա պուլունան Զէրտուշթ եա'նի Աթէշ փէրէսթ տինինէ մէնսուպ հիւքէմա վէ ըու հանի բուէսսա գըյաֆէթի իտի :

Միւսաֆիրլէր պիրէր պիրէր կէլտիքլէրին տէ Արթապան , եավաշ վէ խօշ պիր սէս իլէ պունլարը գապուլ էտիպ , “ խօշ կէլտինիզ , սէֆա կէլտինիզ .” “Մէրհապա՝ Ապտօս , բուտատի վէ թիկրանիս ,” “Սէլամ սիղէ Ապ կարօս , փէտէրիմ . խօշ կէլտինիզ : Պու մէս քէնիմիզ իշթէ թէշրիֆինիզ իլէ ըուշէն օլ տու ,” տէմէքտէ իտի :

Կէլէն միւսաֆիրլէր տօղուզ զաթտան' իպաւ ըէթ իտիլէր : Պունլար եաշճա պիրի պիրինտէն չօգ ֆարգլը իտիլէր իսէ տէ , էլպիսէլէրինին իփէքլի գուամաշը ճիհէթիլլէ , վէ Ֆարս քիւ-

պէրասընտան օլտըղլարընը կէօսթէրէն աղըր ալթուն կէրտանլըզլար , վէ Զէրտուշթ տինինէ թապի' օլմալարընա նիշանէ օլան ալթուն հալ գալար ճիհէթիլլէ պիրի պիրինէ պէնղէրլէր իտի :

Պունլար օտանըն պիր պաշընտա պուլունուպ իւղէրինտէ քիւչիւք պիր 'ալէվ եանմազտա օլան սիեահ պիր մէզպահ էթրաֆընտա պիր էրէր մէվգը' թութտըլար : Արթապան իսէ մէզ պահըն եանը պաշընտա տուրուպ , ըլղըն ա զաճը տալլարընտան եափըլմիշ պիր եէլփա զէյի սալլայարազ գուրու չամ փարչալարը վէ խօշ գօգուրու եաղլար իլէ 'ալէվի փարլաթ մաղա պաշլատը : Սօնկրա գատիմ' Եսանա իւ լահիսինի օգուամաղա պաշլատըղը սըրատա ար գատաշլարը տախի Ահուրամազտայա թէսպիւ հաթ էթտիլէր , վէ շէյլէ պիր իլահի օգու տըլար :

'Ալիմ' վէ քեամիլ իլահի ըուհա 'իպատէթ ի խալիս էթմէքտէ իզ ,
Իհասն ու նիյմէթ էտիճի բուհլար հուղուրըն' հէր տէմ հիսս էթմէքտէ իզ .
Անըն իլահի 'ամէլին' կէօրիւպ , 'իլմինի սի թայիշ էթմէքտէ իզ :

Հէփ փաք ու թահիր նէսնէլէր անըն մախլուգը
օլարադ միւսթահսէն տիր .

Հէր դանղը ֆիքիր հագիգաթ օլուպ, հէր նէ
վուգու'աթ՝ նի'յմէթտէն տիր՝

Անըն էլինին հիւնէրի օլուպ պիղլէրի սէնայա
սէվգ էտէն տիր :

Էյ Մաղտա , տինկլէ , նէգտիկտէ կէզքատ
մէսէրրէթ հագիգաթլա պագի տիր

Հէր նէվ՝ եալանտան վէ խարապ էտէն կիւ-
նահտան խէլաս սանա բաճի՝ տիր :

Թէտպիր ու ճէհտլէրիմիղէ տիւշմէն օլանը
սէն 'իլմիկէ սագիթ գըլ .

Թարլա վէ պաղլարըմըզը հէր տէմ պէրէքէթ
վէ լութֆընլա միւնպիթ գըլ :

Իման կէթիրսէ կէթիրմէսէ հէր ինսանա
աճըլըպ սէն նուրպախշ օլ .

Նուրընլա ճահիլ վէ սէֆիլլէրէ մէրհամէթ
կէօսթէրիպ սէֆապախշ օլ :

Շիմտի նուր վէ շավգլա պիղի միւնէվվէր գըլ .
Մուգատտէս 'աչգըն նուրըն՝ ճիւմլէյի իհ-

եայա միւ'էսսիր գըլ .
Գապուլ էլէ իլահիմիղի վէ հէր զիհնտէ
սէն զիյա փաշ օլ :

Իլահի օգոււնտըգճա մէզպահտաքի աթէշ
արթըպ, իլահիյէ իշթիրաք էտէրճէսինէ օյնա-
մագտա , վէ էնճամ օլ կէնիշ տա՝ իրէնին սա-
տէլիյինի վէ կիւզէլիյինի մէյտանա չըգարըն-
ճայատէք փարլազ փէրթէվլէր սաչմագտա իտի :

Օտա տապանը պէյազ պէնէքլի գօյու մավի
չինիլէր իլէ տէօշէնմիշ վէ մավի տիվարլար
կիւմիւշ սիւթիւնլէր իլէ տօնատըլմըշ իտի , վէ
տիվարլար իւզէրինտէ եիւքսէքտէն աչըլմըշ
օլան քէմէրլի փէնճէրէլէր՝ մավի իփէքլի գու-
մաշ իլէ էօրթիւմիւշ իտի : Օտանըն պէօյիւք
գուպպէսի սէմայա պէկզէյէն մավի եագութ
իլէ տօնատըլմըշ , վէ պիւթիւն սաթհը իւզէ-
րինտէ կիւմիւշ նօգթալար նագշ օլունմուշ իտի :
Օտանըն տէօրթ քէօշէլէրինտէ “իլահլարըն
տիլլէրի” թա՛պիր օլունան տէօրթ տանէ ալ-
թուն չարխլար ասըլմըշ իտի : Վէ օտանըն շար-
գի պաչընտա մէզպահըն արգասընտա , գըր-
մըզը սօմաքի թաչընտան եափըլմըշ իքի 'ա-
մուտ վար իտի , վէ պունլար իւզէրինտէ գօ-
նուլմուշ օլան սօմաքի թաշ իսթիւնտէ , դա-
նատըլ պիր քէմանքէշ , եայը էլինտէ վէ օգ
տախի աթըլմաղա հագըր պիր հալտէ նագշ
օլունմուշ իտի :

Մէզ քիւր իբի 'ամուտ արասընտա պուլու նան վէ տամա աչըլան գափունըն փէրտէսի նար բէնկինտէ օլուպ իւսթիւնտէ ալթուն բէնկլի փէրթէվէր իշէնմիշ իտի, քի կէօյա տէօշմէտէն եօզարը սաչըլըր իտի: Թէզգեի նաթընըն բէնկինտէն վէ ճինսինտէն պիւթիւն տա'իրէ՝ կիւմիւշ վէ լաճիվէրտ փարլայըպ, շարգ ճիհէթի՝ շաֆաղըն՝ ալամէթլէրի զուհուր էթմէյէ պաչլամըշ օլան սիւքիւնէթիւ վէ երլ տըզը պիր կէճէյի անտըրըր իտի: Հէր պիր էվ սանիպինին հալ վէ շանընա պիր տէլիլ օլտըզը կիպի, պու տա'իրէ տախի՝ էվ սանիպինին նէզաքէթինէ վէ հիւսնի ախլազընա վէ բուհանիյէթինէ պիր իշարէթ իտի:

Իլահի օգուտըգտան սօկրա Արթապան միւ սաֆիրլէրինէ աէօնէրէք, անլէրին օտանըն օլ պիր պաչընտարի սէտիր իւզէրինտէ օթուրմա լարընը թէքլիֆ էթտի, վէ քէնտիսի տախի օթուրտըգտան սօկրա շէօյլէ սէօյլէտի:

“Իշթէ տա՛վէթիմի գապուլ իլէ սիզ Ձէր տուշթըն սատըգ թալէպէլէրի օլտըզընըզ հալ տէ, պու մէզպահ իւզէրինտէքի աթէշին եէ նիտէն՝ ալէվլէնտիյի սուրէթտէ, փաքլիք իլահընա օլան ի'թիգատընըզ բէնիտէն՝ ալէվլէն

տիրէրէք, 'իպատէթինիզի եէնիլէթմէք իւզըէ պու կէճէ պուրայը թէշրիֆ էթտինիզ: Պիզ աթէշէ տէյիլ, աթէշին ճիւմլէ մախլուգաթ տան էն գըյատէ փաք օլմասը հասէպլիլէ, անըն թէշպիհ էթտիյի Զաթա թափընըրըզ: Պու աթէշ իսէ բուհլարըմըզա նուրտան վէ հազիգաթտան պահս էտէր: պէօյլէ աէյիլ մի էյ միւհթէրէմ փէտէրիմ:”

Իխթիյար Ապկարոս պունա ճէվապէն շէօյլէ տէտի. “Էվլատըմ, սէն փէք էյի սէօյլէտին. նուրը պիլէնլէր հիշ փութփէրէսթ օլամաղար: Անլէր թէշպիհին շէքլինին փէրտէսինի գալ տըրարագ, անըն ապ մէրքէզինէ վարըպ, էպքի թէշպիհաթ վասըթասըյլէ եէնի եէնի նուրա վէ հագիգաթա նա'իլ օլուրլար:”

Պունուն իւզէրինէ Արթապան փէք վազարը պիր թարզտա սէօղունէ տէվամ էտիպ շէօյլէ տէտի. “Էօյլէ իսէ, էյ փէտէրիմ վէ տօսթ լարըմ, սէօղիւմիւ տինլէյինիզ, քի էն գատիմ՝ ալամէթլէր վասըթասըյլէ վասըլ օլտըզըմ նուր վէ հագիգաթը սիզէ պէյան էտէյիմ: Պիզ թապի'աթըն սըրըլարընը քէշիֆ էթմէքլէ սուտա վէ աթէշտէ վէ նէպաթաթտա պուլու նան չիֆա վէրիճի խասսիյէթլէրի պէրապէրճէ

արայրպ թէճըրիպէ էթտիք : Կիւճ անլաշըլըր քէլամլար իլէ միւսթագպէլի իզան ու իմա էտէն քիթապլարը տախի միւթալա՛ա էթտիք : Ամմա ՚իլմին էն ա՛լասը ՚իլմի նիւճուճ օլուպ, պունու պիլէն ատէճ քէվքէպլէրին հարէքէթլէրինի քէշփ ու իզան էյլէմէքլէ ՚էօմրիւն հէփ սրրոլարընը, իպթիտատէն սօնունա գատար, քէշփ էտէպիլիլը : Է՛կէր քէվքէպլէրին հարէքէթլէրինի քեամիլ պիր սուրէթտէ թա՛գիպ էթմէյէ մուվաֆֆագ օլա պիլսէյիտիք, հիշ պիր շէյ կէօզլէրիմիզէ գափալը գալմազ իտի : Լաքին քէվքէպլէրէ տա՛իր մա՛լիւմաթըմըզ հալա նէ՛ գատար էքսիք տիր : Պիզիմ ուֆուգըմըզ խարիճինտէ օլմաղլա, անճագ ճէնուպի սէմթլէրտէ վագը՝ ֆունթ պահարլըզլարը, վէ Օֆիր ալթունըզլարը արասընտա օթուրանլարա կէօրիւնէն պիր չօգ քէվքէպլէր մէվճուտ տէյի՞լ մի տիր : ”

Ճիւմլէ իշիտէնլէր՝ Արթապանըն սէօզլէրինի “Հայ հայ” տէյիւ թաստըգ էթտիլէր . վէ թիկլաննիս տախի շէօյլէ սէօյլէտի .

“Քէվքէպլէր Հայյ օլանըն էֆքեարը օլուպ, սայը վէ հատտը հիշ գապուլ էթմէզլէր : Հալ պու ըի ինսանըն էֆքեարը, ՚էօմրիւնիւն սէ-

նէլէրի կիպի, սայըյա կէլիրլէր : Մէճուսիլէրին ՚իլմի տիւնեատա վագը՝ ճիւմլէ ՚իլմիլէրէ ֆա՛րգ, վէ տահա զիյատէ իշէ եարար, շիւնքի հէր Մէճուսի քէնտի հատտընը վէ ճէհալէթիւնի պիլիլը : Պիզ եէնի պիր շէմսին տօղմասընա պէրլէյօրըզ, վէ պու շէմսի չափուգ կէօրմէք իշիւն թա՛յին էթտիլիմիզ պէքճիլէր տա՛լմա պէրլէմէքտէ իսէլէր տէ, շէմսին կէճէյի տէֆ՝ էթմէյէճէյի, վէ գարանըղըն տա՛լմա նուրա միւսապի օլաճաղը, վէ պունլար արասընտաքի միւճատէլէնին ասլանիհայէթ պուլմայաճաղը ճիւմլէմիզէ մա՛լիւմ տիր : ”

Արթապան տէ շէօյլէ ճէվապ վէրտի .

“Պու սէօզ պէնի իզնա՛ էթմէզ : Էկէր ինթիզար սօնսըզ օլաճագ իսէ, էկէր անըն պիր սէմէրէսի օլմայաճագ իսէ, եինէ ինթիզար իզրէ պուլունմագ քեարը ՚ազլ տէյիլ տէնիլէմէզ : Էօյլէ տէտիլիմիզ հալտէ պիլ՝ հագիգաթ հիշ եօգ, վէ տիւնեանըն հագիգաթ՝ատտ էթտիլի եալանլարը քէշփ վէ ի՛լան էթմէքլէ մէշուլ օլանլար կէրչէքտէն ՚ալմ տիր տէյէն եէնի Եունանի մէզհէպինէ թապի՝ օլանլարա պէկզէյէճէյիզ : Հալ պու ըի թա՛յին օլունան կիւնտէ շօլ եէնի չաֆագ մութլագա սէօքէ-

ճէք տիր : Հաթթա շաֆաղըն եհնի պիր վարա-
լազլըզ իլէ սէօքէճէյի , վէ եհնի պէօյլըք նու-
րուն շա՛շա՛ը ինսանլարա կէօրիւլէճէյի պիղիմ
քիթապլարըմըղտա եազըլը տէյիլ մի տիր : ”

Ապկարոս “ Հազիգաթ պէօյլէ տիր . Ձէրտուշ-
թըն հեր սատըզ շակիրտի Ավէսթանըն ի՛լան
էթտիյինի պիլիպ , քէլամընը քէնտի եիւրէ-
յինտէ սագլար . շէօյլէ քի , օլ կիւնտէ շարգ
մէմալիքինին վիէյղամպէրլէրի ’ատէտինտէն
Նասիր Սօղիյօշ զուհուր էտիպ , էթրաֆընտա
’ազիմ այտընլըզ վարլայաճագ , վէ քէնտիսի
’էօմրիւմիւղիւ էպէտի վէ իֆնա գապուլ էթ-
մէզ պիր հալա կէթիրէճէք , հէմ տէ էօլիւլէր
գըյամ էտէճէքլէր , ” տէտի :

Թիկրանիս պունա “ Իշթէ գափալը պիր սէօզ
քի մա՛նասընը պէլքի հիշ պիր դէման չըգա-
րամայաճագըզ : կէօղլէրինի եազընտա օլան
ուսուրա տիքմէքտէն իսէ , վէ պիղիմ մէմլէ-
քէթիմիղտէ Մէճուսի ’ուլէմասընըն նուֆու-
ղընը արթըրմաղա չալըշմագտան իսէ , զալիպա
եապանճը օլուպ գուտրէթիմիղի էլիմիղտէն
գափմաղա գալգըշաճագ օլան պիր Ձաթըն
կէլմէսինէ իւմիտիմիղի պաղլամայալըմ ” տէտի :

Տիկէրլէր տախի պու սէօլլէրի թաստըզ էթ-

մէյէ հազըր կէօրիւնտիւլէր : Անլէրին ֆիքըլէրէ
պիր օլտըղը աշիքեար իտի , զիրա պիր սէօզ
իլէ տինլէյէնլէրին եիւրէքլէրինտէքի կիղլի
ֆիքըրի պէյան էթմիշ օլան պիր խաթիպին սէօ-
զիւ սօնընտա տա՛խա օլտըղը կիպի , պունլար
տախի պիրի պիրինէ պագընըյօրլար իտի : Լա-
քին Արթապան՝ Ապկարոսատէօնէրէք տէտի քի .

“ Եյ փէտէր , պէն շու սէօլլէտիյինիզ քէ-
լամը նիճէ վագըթտան պէրի եիւրէյիմին էն
կիղլի քէօշէսինտէ սագլամագտա իտիմ : Պէօ-
յիւք իւմիտլէրտէն մահրում օլան պիր տին ,
աթէշտէն մահրում գալան պիր մէզպահա
պէկզէր : Շիմտի իսէ ’ալէվ տահա զիյատէ
փարլայօր , վէ անըն զիյասը վասըթասըյլէ
հազիգաթըն սէր փունարընտան չըզմըշ օլան
պաշղա քէլամլար տախի աշիքեար օլմագտա
տըր , քի պու քէլամլար շօլ Նասիրին ’ազիմ
նուր իլէ զուհուր էտէճէյինի տահա վազըհ
սուրէթտէ ի՛լան էտիյօրլար : ”

Պունու սէօլլէտիքտէն սօլրա Արթապան գօյ-
նընտան իքի քէթէն թումար չըգարըպ իշ թա-
րաֆլարընտա օլան եազըլարը օգումագ իչիւն
անլէրի տիղի իւղէրինտէ աչարագ սէրտի , վէ
եազըլը քէլամլարը շէօլլէ պէյան էթտի .

“Պիղիմ էճտատըմը Պապէլ տիյարընա կէլմէղտէն պիր չօգ վազըթ էվիլէլ, մագիտէ կիթմիլ զայպ օլմուլ զատիմ սէնէլէր իչինտէ ֆիլտանի մէմալիքինտէ ’ուլէմա վար իտի քի էվիլէլքի Մէճուսիլէր սէմանըն սըրրլարընը պունլարտան էօյրէնտիլէր : Պունլարըն էն պէօ յիւլէրինտէն պիրի Պալ’ամ իպն ի Պա’ուր իտի անըն իխպարաթ ը փէյղամպէրիլէսինին քէլամընը տիլլէյինիդ,” “Եա’գուպտան պիր երլարը թուլու’ էտէճէք, վէ իսրայէլտէն հիւլքիւմէթ ’ասասը զուհուր էտէճէք :”

Թիկրանիս՝ տուտագլարը իւզէրինտէ իսթիհ զայը կէօսթէրէն պիր թէպէսսիւմ օլարըը հալտէ, պունա ճէվապէն տէտի քի . “Յուդա Պապէլ սուլարը քէնարընտա էսիր օլտու, վէ Եա’գուպտան էվլատը պիղիմ մէլիքէրիմիդէ քէօլէլիք էթտիլէր : Իսրայէլ սըպթլարը զայպ օլան զօյունլար կիպի տաղլար իւզէրինէ տաղըմըլար վէ շիմտի Բօմալըլարըն պօյունտըրըը ալթընտա Յուդա տիյարընտա գալմըլ օլան ճիւզ’ի էհալի իչինտէն նէ’ երլարը թուլու’ էտէճէք նէ’ տէ հիւլքիւմէթ ’ասասը զուհուր էտէճէք տիր :”

Ֆագաթ Արթապան տիկէր թուամարը էլինէ ալըպ սէօղիւնէ տէվամ էտէրէք, “Պունուն իլէ

պէրապէր ըույալարըն ’աղիմ թա’պիր էտիճիսի, վէ միւլուքէ փէնտ ու նասիհաթ վէրիճի վէ հաթթա պիղիմ պէօյիւք մէլիլիմիդ կիւլոս ’ինտինտէ սէվիլիլիւ վէ շէրէֆիլ օլմուլ օլան Դանիէլ ’իպրանի իտի : Օ՝ պիղիմ գալմըմըը հուզուրընտա էմին պիր փէյղամպէր, վէ թէտապիր ի իլահիլէյէ աչինա պիր զաթ իտի : Անըն եազարըը քէլամլար իլթէ պունլար տըր . “Իմտի պիլ վէ անլա քի Եէրուչալիմին եհնի պինա օլունմասը իչին էմրին սուտուրընտան թա Մէսիհ օլան ըէ’իսէ գատար էէտի հաֆթա վէ ալթմըլ իքի հաֆթա վար :”

Ապկարոս պունա ի’թիրաղ իլէ տէտի քի “Էյ օղլում պու ’ատէտլէր մէճաղի ’ատէտլէր տիր, պունլարը քիմ թա’պիր էտէպիլիլը, վէ պունլարըն մա’նասընը չըգարմագ իչին քիմ պիր անալթար պուլա պիլիլ :”

Արթապան իսէ ճէվապէն տէտի քի, “Պունլարըն մա’նասը պանա վէ հիւքէմատան իւչ ըէֆիլգլէրիմ օլան Գասպար վէ Մեւքոն վէ Պաղտասարա քէչֆ օլունմուլ տըր : Պիդ գատիմ ֆիլտանի լէվլարընը միլթալա’ա, վէ զէմանը հիսապ էթտիք . թա’յին օլունան զէման պու գէնէլէլ թէմապիլիլ էտիյօր : Սէ-

79-89583

մայա տիգղաթ էթտիք, վէ իւք պահարտա պէօյիւք սէյյարէլէրտէն իքիսիսին Պալքգ պուրճընտա պիրի պիրինէ եազլաչմասընը կէօրճաիւք: Պալքգ պուրճը իսէ 'իպրանիլէրին պէյթի սայլըր: Եինն օ պուրճ իչինտէ եէնի պիր քէվքէպ տախի կէօրտիւք քի, պիր կէճէ փարլատըգտան սօկրա կէօգէ արթըգ կէօրիւնմէտի: Հալ պու քի պու կիւնլէրտէ շօլ իքի պէօյիւք սէյյարէլէր եինն պիրի պիրինէ եազլաչմագտա օլուպ, իքիսի տէ պու կէճէ պուրճըն պիր նօզթատընա թէսատտիւֆի էտէճէքլէր տիր: Պէնիմ իւչ արգատաչլարըմ պու կէճէ Պապէլ տիյարընտա վագը' Պիրս Նէմրուա շէհրինտէ պուլունան Եէտի ֆիւրքէ մա'պէտինտէ, պէն տախի պուրատա սէմայը կէօգէտիյօրըչ: Էկէր մէգքիւր եէնի քէվքէպ պու կէճէ եինն զուհուր էտէճէք օլուր իսէ, արգատաչլարըմ օն կիւն Մա'պէտտէ պէնի պէքլէյէճէքլէր, վէ օ զէման Իսրայէլ մէլիյի օլմագ իւզրէ վա'տ օլունան Զաթը կէօրիւպ անա սէճտէ գըլմագ իչիւն, պիզ պէրապէր Եէրուչալիմէ տօղրու եօլճը օլաճաղըչ: Պէն 'ալամէթին կէօրիւլէճէյինն ինանըրըմ: Պու եօլճըլըգ իչիւն հազըրըգ կէօրտիւմ: Էվիմի վէ մալլարըմը սաթըպ, շօլ կէ-

լէճէք օլան Մէլիյէ թագտիմ էթմէք իւզրէ իչթէ շու իւչ ճէվահիրի, եա'նի պիր մալի եադութ, պիր գըրմըզը եադութ վէ պիր ինճույը սաթըն ալարմ: Իմօի շօլ 'իպատէթէ շայան օլան ըէ'իսի պուլմաղլա ճիւմէմիզ պէրապէր մէսրուր օլարմ տէյիւ սիզին տախի պէնիմ իլէ պու զիյարէթէ կիթմէնիզի թէքլիֆի էտէրիմ:

Արթապան պու սէօլլէրի սէօյլէմէքտէ կըէն էլինի գօյնընա սօգուպ իւչ պէօյիւք ճէվահիր չըգարտը: Պունլարըն պիրիսի սէմա փարչասը կիպի մալի, պիրի սապահ շէմսինին փէրթէվինտէն տահա զիյատէ գըրմըզը, վէ օ պիրի տախի պիր գար տաղընտան տահա զիյատէ պէյազ իտի: Արթապան ճէվհէրլէրի տիզի իւզէրինտէքի թումարլար իւսթիւնէ գօտու:

Լաքին տօթլարը պունա սօղուգ վէ եապանճը կէօգիւ իլէ պագտըլար: Տիւման թէփէլէրի էօրթմէք իչիւն սուլագ եէրլէրտէն պա'ղէն եավաչ եավաչ եօգարը սիւրիւնտիւյիւ միսիլու, շէքք ու շիւպհտէն 'իպարէթ պիր փէրտէ պունլարըն եիւզէրինտէ զուհուր էթմէյէ պաչլատը: Պունլար կէօյա ինանըմագ սէօլլէր վէ միւմէլինսիզ թէքլիֆլէր վէ տիվանն խայալլարը իչիթմիչէր կիպի պիրի պիրինն թէ'աճճիւպլէ պագմագտա գալտըլար:

Ներհայեթ թիկրանիս տէտի քի, “Պու պօշ պիր խայալ տըր, էյ Արթապան • պէօյիւք պէօյիւք թէֆէք քիւրլէրտէն վէ քէվքէպլէրէ զիյատէճէ պագմագտաննէջ” էթ միշ պիր զիւ՝ իւմ տիր = վադթընըքը ֆալատաքի եէնի մա՛պէտ իչիւն փարա թօփլամագտա սարֆի էթսէնիզ տահա ադըլը սուրէթտէ հարէքէթ էթմիշ օլուրսընըք = Գահր օլունմուշ իսրայէլ նէսլինտէն արթըք էպէտէն մէլիք զուհուր էթմէյէճէք, հէմ տէ նուր իլէ գարանլըք արասընտա վադը՝ էպէտի միւճահէտէ ասլա խիթամ պուլմայաճագ տըր = Պէօյլէ պիր շէյէ իւմիտ էտէն ատէմ կէօլկէ արգասընտան գօշան կիպի տիր = Ալլահա խամարլատըք =”

Պաշգա պիր զաթ գալգըպ տէտի քի, “էյ Արթապան, պէնիմ պէօյլէ շէյլէրէ մա՛լիւմաթըմ եօգ տըր, վէ պունտան մ՛ատա խազիւնէտարլըք մէ՛ մուրիյէթիմ պուրատա գալմագըլըմը իճապ էտէր = Պէօյլէ մէլիք վէ նուր թէհարրիսինէ կիթմէք՝ պանա ա՛խտ ումուրլարտան տէյիլ տիր • լաքին էկէր սէն կիթմէյէ գարար վէրտին իսէ, պէն տէ ‘Ալլահա էմանէթ օլ՝ տէրիմ =”

Տիկէր պիր միւսաֆիրի տախի “Մա՛լիւմին

տիր քի պէն էվիմտէ գալմաղա մէճպուրըմ, չիւնքի եէնի էվէնտիմ, վէ նէ գէվճէմի թէրք, նէ տէ անը պէօյլէ թօհաֆ թէհարրիլէր իչիւն եօլճըլըք էթմէյէ տա՛վէթ էտէ պիլիլիմ • պէօյլէ պիր իշէ կիթմէք պանա ա՛խտ տէյիլ տիր, ամմա սէն նէրէյէ կիտէճէք օլուրսան Ալլահ սանա մաւ՛ին վէ միւրչիտ օլսան = Ալլահա ըամարլատըք =” տէտի =

Տօսթլարընտան պաշգա պիրիսի՝ էվվէլքիւնին արտը սըրա կիտէր իքէն շէօյլէ սէօյլէտի • “Պէնիմ իշէ կիւճէ հալ ու մէճալըմ եօգ իսէ տէ, խըտմէթճիլէրիմին պիրինի ահվալընըքտան խապէր կէթիրմէք իչիւն սիզին իլէ պէրապէր եօլլարըմ =”

Ապկարուս իսէ Արթապանը չօգճա սէվտիյինտէն տիկէրլէր չըգտըգտան սօլրա օթուրմաղա շու սէօլլէրի սէօյլէտի • “էյ օղլում, օլապիլիլի քի հագիգաթ նուրը շու սէմատա զուհուր էտէն ալամէթտէ տիր = Օլ թագտիրտէ պու ալամէթ կէլէճէք օլան րէ՛ իսէ վէ մէ՛ մուլ օլունան ազիմ այտընլըղա տէլիլ օլաճագ տըր = Ամմա շայէտ պու ալամէթ՝ թիկրանիսին տէտիլի կիպի սալթ նուրըն կէօլկէսի չըգարսա, օլ թագտիրտէ անը թա՛ղիպ էտէն՝ կէրչէք պօշ

եէրտէ ուղուն պիր եօլճըլըղա կիթմիլ օլուր = Պունուն իլէ պիրապէր 'իլմ ու իթիգատտա էանա վէ նագըս շէյլէրէ գանա'աթ էթմէքտէն իսէ, տահա քեամիլ իթիգատըն կէօլկէսինի պիլէ թա'գիպ էթմէք էվլա տըր = Հէմ տախի 'աճա'իպաթ կէօրմէյէ արգու էտէնլէր չօգ վագըթ եափա եալընըղ եօլա չըգմաղա ըաղի օլմալը տըրլար = Պէն սիննիմտէն տօլայը պու եօլճըլըղա կիտէմէղ իսէմտէ, եիւրէյիմ կէճէ կիւնտիւղ եօլտա սանա ըէֆիգ, վէ պու թէ հարրիկին նէթիճէսինէ աշինա օլաճագ տըր . Ալլահ սանա սէլամէթ վէրսին :

Պէօյլէճէ միւսաֆիրլէր պիրէր պիրէր կիւ միւշ նօգթալար իլէ տօնատըլմըլ մալի օտա տան չըգըպ, Արթապանը եալընըղ պրագ տըլար :

Արթապան իսէ ճէվահիրի թօփլայըպ եինէ գօյնընա գօտըգտան սօկրա պիր արալըգ մէզպահ իւղէրինտէ կեահ փարլամագտա վէ կեահ սէօնմէք իւղրէ պուլունան 'ալէվի թէ մաշա էթտի : Էնճամ եէրինտէն գալգմաղա օտանըն օ պիր պաշընա կիտիպ, իքի սօմագի 'ամուտլար արասընտաքի փէրտէյի գալտըրա ըագ տամա չըգտըր :

Տիւնեանըն կէճէ ույգուսընտան ույանա ճաղը սըրատա հէր շէյէ թէ"սիր էտէն խօշ թիթրէմէ հէնուղ պաշլամըլ իտի = Շաֆագ միւթտէսինի կէթիրէն սէրին ըիւղկեար՝ էլ վէնտ տաղընըն եիւքսէք վէ գարըլ թէփէլէ ըինտէն էամէքտէ իտի = Գուշար, խաֆիֆճէ խըշլայան եափրագլար արասընտա գըմլտա նըպ ինճէ ֆըսըլթըլար չըգարմաղա պաշլա տըլար, վէ օլղուն իւղիւմիւն խօշ գօգուսը պաղլարտան արա սըրա հիսա օլունուր իտի :

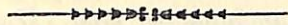
Շարգ ճիհէթինտէ պուլունան օվա իւղէ ըինտէ պիր կէօլէ պէկըէյէն պէյաղ պիր փուս եայըլմըլ իտի իսէ տէ, ֆէնճէ 'Ալի տաղընըն տիշի զէրվէսինին զարպտաքի ուֆուգտա կէօ ըիւլտիւյիւ սէմթտէ սէմա պուլութսըղ օլուպ օլ ճիհէթտէ Միւշթէրի վէ Զուհալ նամ սէյ յարէլէր պիրլէյէճէք օլան իքի 'ալէվէր կիպի եալաշ եալաշ պիրի պիրինէ եագլաշմագ տա իտի :

Արթապան պու սէյյարէլէրի սէյր էթմէք տէ իքէն, պունլարըն ալթ թարաֆընտաքի գարանըգ իշինտէն մալի պիր գըղըլճըմ պիր տէն պիրէ զուհուր էտիպ, մօր ըէնկինի ալ մաղա պաշլատըգտան սօկրա պիրտէն պիրէ

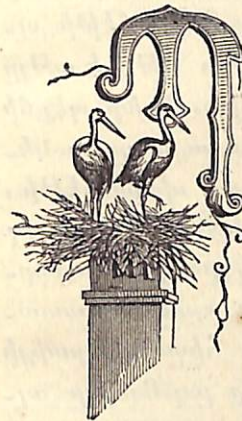
ալ գըրմըզը պիր նօգթա շեքինէ կիրտի, վէ
 երնէ ընկինի տէյիշերէք թուրունճի վէ զա-
 ֆիրանի կէօրիւլտիւքտէն սօկրա փարլագ պե-
 յազ պիր նուր հալինէ կէլտի: Հէր նէ գատար
 պու պէյազ նուր քիւչիւք վէ զայէթ ու-
 զագ իտի իսէ տէ, գուպպէ ի սէմատա թիթ-
 ընէյերէք զիբր էթտիյիմիզ սուրէթտէ ընկի-
 նի տէյիշտիյի սըրատա՝ Մէճուսինին գօյ-
 նընտա օլան իւշ ճէվհէրին պիրի պիրինէ իմ
 թիզաճ էտիպ տիրի պիր նուրա թահվիլ օլուն-
 մալարըյա վիւճուտա կէլմիշ օլաըզը կէօրէնին
 խաթըրնա կէլիր իտի:

Արթապան պունու կէօրիւնճէ հէյէճանա
 կէլտի: Սօկրա պաշընը էյիպ, իքի էլլէրիյէ
 երկինիւ էօրթէրէք,

“Իշթէ սէմատաքի՝ ալամէթ: Մէլիք կէլմէք
 իւզրէ տիր: Պէն իսէ իսթիգպալընա կիթ-
 մէլի իմ,” տէտի:

ՊԱՊԵՂ, ՍՈՒՂԱՐԸ ԲԵՆԱՐԸՆՏԱ

Իւթիւն կէճէ Արթապանըն
 աթլարընըն էն ա՛լասը օլան
 վաստա՝ փալան սըրթընտա
 վէ տիզկին պաշընտա օլա-
 րագ, էօլա հազըր պուլուն-
 մագտա իտի: Հէր նէ գա-
 տար սահիպինին մէրամընը
 ալլայամազ իտի իսէ տէ,
 անըն զայրէթ վէ սապրսըզ-

լըլընա իշթիրաք էտէրճէսինէ պիւթիւն կէճէ
 էշինմէքտէ վէ պաշընը սալամագտա իտի:

Գուչար՝ մէսէրրէթլէ՝ սապահ իլահիլէրի
 օլան էօթիւլլէրինէ տահա քեամիլէն ույան-
 մազտան, վէ ուզագտա օլան պէյազ փուս՝
 օլատան եամվաշ եամվաշ գալգամաղա տահա
 պաշլամագտան, շօլ կէրի գալան մէճուսի

աթա պինմիչ օլարագ, էլվէնտ տաղը էթէ-
յինտէն զարպա տօղրու կիտէն ճատտէտէն
սիւր'աթլէ կէչմէքտէ իտի:

Ուզուն պիր եօլճուլըգտա, աթլը իլէ սէվ-
տիլի աթը արասընտա նէ մահրէմ վէ նէ
սըգը պիր արգատաչըգ փէյտա օլուր: Պէօլէ
պիր արգատաչըգ, հէր շէյի իսթի'ապ էտէր
սէսսիգ պիր տօսթլըգ, քէլամա հաճէթի օլ-
մայան պիր մուսահէպէթ տիր: Աթ իլէ աթլը
'այնի չէչմէլէրտէն սու իչէրլէր, 'այնի պէքճի
քէվքէպլէր ալթընտա եաթըպ ույուրլար: Կէ-
ճէ պաստըղընտա հասըլ օլան սիւքիւնէթի,
վէ շաֆագ սէօքտիւյիւնտէ իլէրի կէլէն շէվգ
ու մէսէրրէթի հէր իքիսի պէրապէր տույար-
լար: Աթլը քէնտի աճըգմըչ օլան արգատա-
չընա ազչամ թա'ամընտան հիսսէ վէրտիլի
սըրատա ալուճընտան էքմէք լօգմասընը ալ-
մագտա օլան շու եուճագ տուտագլարըն
օգչայըչընը հիսս էտէր: Սապահ աղար-
տըղընտա, ույգու տահա կէօղլէրինէ աղըր
պասար իքէն, եիւզիւ իւզէրինտէ թաթլը պիր
նէֆէսին սըճագլըղընը տույարագ ույանըր,
վէ կէօղլէրի աչըլընճա՝ կիւնտիւզիւն իչի կիւ-
ճիւ իչիւն հաղըր տուրան սատըգ եօլտաչընըն

կէօղլէրինէ պագար: Ալլահա հէր հանկը իամ
վէ թարգ իլէ նիյագ էտէր իսէ էթսին, փութ-
փէրէսթ վէ եա տինսիգ տէյիլ իսէ, աթլը
պու սէսսիգ մուհապպէթ իչիւն Ալլահա շիւ-
քիւրլէր սունաճագ, վէ սապահ տու'ատընտա
իքի գաթ պէրէքէթ տիլէյէրէք, “Ալլահ լքի-
միզի միւպարէք գըլըպ, այագլարըրըր գայ-
մագտան, վէ ճանլարըրըր հէլաքտան մուհա-
ֆագա էտէ,” տէյէճէք տիր:

Անտէն սօկրա չին սապահըն սէրին հավա-
սընտա եօլա կիտէր իքէն, օլ չափուգ աթը-
լան այագլար՝ եօլա գուվվէթլէ վուրտըղլա-
րընտա, եէք հավէս իլէ, եա'նի մէսաֆէյի
գաթ՝ էտիպ եօլճըլըղըն մէնզիլինէ թէզ եէ-
թիչմէք հավէսիլէ չարփան իքի եիւրէրլէրէ
հէմ ահէնկ օլուրլար:

Արթապանըն թա'յին օլունան սա'աթտա
տիկէր մէճուսիլէր իլէ պիրլէչմէսի հէմ զայ-
րէթլի հէմ 'ագըլը սուրէթտէ մէսաֆէյի գաթ՝
էթմէսինէ մէնութ իտի, զիրա եօլ եիւզ էլլի
ֆարսախ իտի, վէ կիւնտէ օն պէչ ֆարսախ
անճագ կիտէ պիլիբ իտի: Լաքին Արթապան
վաստանըն գուվվէթինէ էմին օլտըղընտան,
ֆիւթիւրսիւզճէ իլէրի սիւրէր վէ կիւնէչ տօղ-

մազտան էվվէլ եօլա չըգըպ կէճէ պաստըգտան սօկրա գօնագ էտէր, վէ պէօյլէճէ հէր կիւն լազըմ՝ օլան մէնդիլէ եէթիլիը իտի :

Էլվէնտ տաղընըն եիւզիւրճէ տէրէլէր իլէ քէսիլմիչ օլան էթէքլէրինի կէչտի . Նիսաիլէրին տիւղ օվալարընա վասըլ օլտու քի, օրալարտա մէչհուր աթլար սիւրիւ իլէ կէնիչ չի մէնլիքլէրտէ օթլամագտա օլուպ, վաստանըն եագլաչմասը իւզէրինէ պաչլարընը սալլայարագ, կէօք կիւրլէմէսինէ պէնգէր պիւր կիւրիւթիւ իլէ գաչարլար իտի, վէ անիտէ սուլագ եէրլէրտէն պիկլէրճէ եապանի գուչլար հէյէճանլարընա իշարէթ օլան ինճէ սէտալար չըգարըպ սայըսըզ գանատլարըն չարփընթըը իլէ սէմայա տօղրու գալգարլար իտի : Անտէն սօկրա ֆէնկէվարըն միւնպիթ օվալարընտան կէչտի քի օրալարտա պուլունան հարմանլարտան չըգան թօղլար Աթարէ մա՛պէտինին տէօրթ եիւղ ՝ամուտլարընը սարը պիւր տիւման իլէ սայքի սէթը էտէյօր իտի : Պաղիս թանտա Արթապան՝ գայա տիպինտէն չըգան սուլար իլէ սուլանմըչ մէյվէտար պաղչէլէր արասընտան եօգարըյա պագարագ, պէօյիւք վէ պուրուչ պուրուչ օլմուչ թէփէսինի եօլ իւ-

ղէրինէ ուղաթմըչ օլան տաղը, վէ տաղըն էթէյինտէ Տարա իլէ եէնտիլի տիւչմէնլէրին թասվիլէրինի, վէ իսթիլա էթտիլի մէմլէքէթլէրին ֆիհրիսթինի իֆնա օլունմազ գայատա օյուլմուչ կէօրտիւ : Լաքին կիւնտիւղիւն հիչ վագըթ զայ՝ էթմէյէրէք՝ Արթապան՝ տա՛իմա իլէրի սիւրմէքլէ թէնհա վէ սօղուգ կէչիտլէրտէն, վէ ըիւզկեարըն սէրպէսթճէ էստիլի տաղ սըրթլարընտան կիւճ հալ իլէ կէչիպ, կէօլ կէլէրէ զարգ օլմուչ տէրէլէրտէն թէքրար պէ թէքրար միւրուր իլէ պիւր գըլաղուզ կիպի էօնիւնտէն աթլայըպ կիւրլէյէն ըրմագլար քէնարընտան, վէ սարը տիվարլար իլէ իհաթէ օլունմուչ ասմալար վէ մէյվէ աղաճլարը իլէ տօլու օլան պիւր չօգ կիւզէլ վէ ֆէրահպախչ պաղչէլէրտէն, Կարէնտ մէչէլիքլէրինտէն վէ տիվար եէրինէ իքի թարաֆընտա ուչրում պուլունան Թաքիկիլրէ կէչիտինտէն, վէ Սամարիալլարըն էսիւր գալտըգլարը գատիմ Գալա շէհրինտէն, վէ շէհրին էօթէ թարաֆընտա, պէօյիւք պիւր գափու մագամընտա պուլունան տաղ չաթլաղընտան, վէ օրատա Մէճուսիլէրին պաչ քեահինինին գայա իւզէրինէ օյուլմուչ օլան թասվիլի եանընտան, վէ Տի-

յալա նէհրինին քէօփիւք աթարագ գարչըսը-
 նա կէլտիյի տէրէ աղզընտան, վէ տէրէյի
 տօլտուրան ինճիր վէ շէֆթալի պաղչէլէրի եա-
 նընտան, վէ պիր ազ տահա իլէրիտէ պատի
 սիմուժ գատար թէհլիքէլի պիր փուս չըգա-
 րան փիրինճ թարլալարընտան, վէ ըղըն վէ
 տէմիր հինտի աղաճլարը կէօլկէսինտէ իրմագ
 քէնարը պօյունտան, վէ տիւզ օվատա իքի
 թարաֆը դուփ դուրու թարլալար օլուպ, օգ
 կիպի տօղրու կիտէն ճատտէ եօլունտան,
 էպրի Ֆարս հիւքմտարլարընըն փայթալթը
 պուլունան թէսիֆօնտան, վէ թիկրիթ նէհ-
 րինին կիւրլէյէն սուլարընտան, վէ իսքէնտէր
 Զուլ Գարնէյնին պինա էթտիյի Սէլէվգիյէ-
 տէն վէ պուզտայ թարլալարը իչինտէն ագան
 Ֆրաթ նէհրինին սարը բէնքլի սուլարընտան
 կէչտիքտէն սօկրա, եօլա չըգաղընըն օնուն-
 ճու կիւնիւնիւն ագչամ իւսթիւ Պապէլ շէհ-
 րինին զէտէլէնմիշ սուլարընա վասըլ օլտու:

Վաստանըն սայքի թագաթը վէ դուվլէթի
 գալմատարընտան, Արթապան՝ իսթիրահաթ
 էթմէք վէ թա՛ամ պուլմագ իչիւն շէհրէ կիրմէք
 իսթէր իտի իսէ տէ, տահա իւշ սա՛աթ եօլ
 ուզագտա օլան Շէտի ֆիւրրէ մա՛պէտինտէ

արգատաշլարընը պուլմագ իչիւն, մութլագա
 կէճէ եարըսընտան էվվէլ օրայա վասըլ օլմագ
 լաղըմ իտիյինի պիլիւր իտի: Պու էճլտէն շէհրէ
 հիշ կիրմէյիպ, պիլիլմիշ թարլալար իչինտէն
 եօլունա տէվամ էթտի: Օլ կէնիշ վէ տիւզ
 թարլալար սարը պիր տէնիզ կիպի հէր թա-
 րաֆա եայըլմըշ իտի: Պու սարը տէնիզ իչին-
 տէ սիյահ պիր ատայա պէկզէյէն պիր խուր-
 մալըգ եօլճընըն էօնիւնէ զուհուր էտիպ,
 վաստա՝ խուրմա աղաճլարընըն կէօլկէսինէ
 կէլինճէ, պիր ազ եավաշճա եիւրիւմէյէ պաշ-
 լատը, վէ աղաճլարըն գարա կէօլկէսինէ տալ-
 արգճա տահա զիյատէ տիգգաթ կէօսթէրիյօր
 իտի: Պիր թէհլիքէ եախօտ պիր կիւճլիւք
 մէ՛մուլ էտէր իտի քի, գօրգուպ անտէն գաշ-
 մագ տէյիլ, անճագ էյի պիր աթըն էթտիյի
 կիպի պօրճուըն իֆա էտիպ, անա եագլաշ-
 տըգճա իհթիյաթ իլէ հարէքէթ էթմէք իս-
 թէր իտի: Խուրմալըգ թէնհա օլուպ, անտէ
 պիր սիւքիւնէթ հիւքմ սիւրէր իտի քի մէզար
 սիւքիւնէթինի անտըրըր իտի: Անտէ նէ եավ-
 րագ ֆըսըլտըսը, նէ դուշ ինիլթիսի իչիտիլիւր
 իտի:

Վաստա պաշընը պիր ազ էյէրէք նաղի-

քեանէ պիր սուրէթտէ այաղընը պասաճագ եէրի եօղլամագտա, վէ արա սըրա ուզուն նէֆէս ալարագ իլէրի կիթմէքտէ իտի: Նիւ հայէթ մերագ եա էնտիշէ վէ գօրգու կէօսթէրէն պիր խօրուլթը իլէ խուրմալըղըն էն սօն աղաճընըն կէօլկէսինտէ պուլունան սիյահ պիր շէյ եանընտա թիթրէյէրէք տուրտու:

Արթապան աթտան էնտիյինտէ քէվքէպլէրին միւլայիմ այտընլըղըյլէ, եօլ օրթասընտա եաթան պիր ատէմին ճէսէտինի կէօրտիւ: Ատէմին դապա գըյաֆէթինտէն, վէ չէօքիւք եանաղլարընտան, վէ չէհրէսինին պիչիմինտէն, օրալարտա չօգճա իգամէթ էտէն 'իպրանի էսիրլէրտէն օլտըղը աչիքեար իտի: Անըն թիրշէ կիպի գուրույուպ սարարմըլ օլան տէրիսինտէ, սօն պահարտա պաթագըլգըլարտա իգամէթ էտէնլէրի պերպատ էտէն հիւմմանըն էսէրլէրի կէօրիւլիւր իտի: Գուրու վէ զա'իֆ էլինտէ, էօլիւմ սօղուգըղը հիսս օլունուր իտի: Վէ Արթապան պու սօղուգըղը տուլընճա ատէմին էլինի պրագտըղընտա, էլ զավալը 'իպրանինին կէօքսիւ իւզէրինէ պիր թաշ կիպի տիւչիւպ հարէքէթսիզ գալար:

Մէճուսիլէրին ի'թիգատընճա էօլիւլէրի էն

միւնասիպ սուրէթտէ տէֆն էթմէք ուսուլը, անլէրի պէօյլէ պիր չէօլտէ պրագմագտան 'իպարէթ տիր, չիւնքի օ հալտէ պէօյիւք պէօյիւք ագ պապա գուչլարը վէ սըրթլան կիպի վահչի հայվանլար պիր ճէնաղէ ալայը թէշքիլ էտէրլէր քի անլէր սավուչուպ չէքիլտիքլէրինտէ, էօլիւ էսէրի օլարագ գուվար իւզէրինտէ պիր երղըն պէյազ քէմիքլէրտէն պաշգա պիր շէյ մէյտանտա գալմագ: Պու սէպէպէ մէպնի Արթապան էօլիւլ օրատա պրագըպ աթա պինմէք իչիւն կէրի չէքիլտի:

Լաքին Արթապան կէրի չէքիլմէքտէ իքէն օլ զավալը 'իպրանինին տուտագլարընտան խաֆիֆ պիր "ահ" չըգտը, վէ անըն սարը վէ գուրումըլվէ զա'իֆ էլլէրի Արթապանըն էթէյինէ եավըլար:

Արթապանըն եիւրէյի պօղաղընա կէլտի: Էօլմիւշ զանն էթտիյի ատէմին հարէքէթինտէն գօրգու տույմատը իսէ տէ, պէօյլէ իսթէր իսթէմէզ եօլընտան գալմասընտան տօլայը պիր ազ հիտտէթ տույտու:

Պէօյլէ ճան չէքիլմէքտէ պուլունան պիր եապանճըյա գարանլըգտա խըտմէթ էթմէք իչիւն նա'սըլ տուրա պիլիւր իտի: Պէնի պէչէրին պու

մէթրուք փարչասը քէնտիսինին շէֆգաթ վէ
 եարտըմընը նէ՞ հազգ իլէ թալէպ էտիյօր իտի =
 Պիր սա՛աթ պիլէ եօլընտան գալսա, 'աճէպա
 թա՛յին օլունան վազթտա Պիրս Նէմրուտա
 եէթիլէ պիլըր մի իտի = Եէթիլէմէտիյի հալ-
 տէ արգատաչարը՝ Արթապանըն եօլճուլըգ-
 տան վազ կէչտիյինի զանն էտէրէք, արթըգ
 պէքլէմէյիպ կիտէճէքլէր, քէնտիսի իսէ
 պու սուրէթլէ էմէլինտէն մահրուճ գալաճագ
 տէյի՛լ մի իտի = Լաքին պէքլէմէյերէք եօլա
 տէվամ էթտիյի թագտիրտէ պու զավալը
 ատէմ չարէսիզ էօլէճէք իտի = Պունուն իլէ
 պէրապէր եօլընտան ազ պիր վազըթ գալըր
 իսէ, ատէմին շիֆա պուլմասը փէք իհթիմալ
 իտի = Պու զայլէնին շիտտէթիլէ Արթապանըն
 եիւրէյի հէյէճանտան զօգուլար իտի = Սալթ
 պիր քէրրէ ինսանա ըիգգաթ ու մուհապպէթ
 կէօսթէրմէք ուղուրընա Ալլահա օլան իմա-
 նըն էճրինէ նա՛իլ օլմագ իւմիտինի գուրպան
 էթմէք հիչ վաճիպ օլըր մը = Թէլէֆ օլմագ
 իւզրէ պուլունան սէֆիլ պիր 'իպրանիյէ պիր
 գատէհ սօղուգ սու վէրմէք իչիւն, սէմատաքի
 'ալամէթէ իթա՛աթ էթմէքտէն պիր տագիգէ
 պիլէ կէրի գալմագ ճա՛րճ մի իտի =

Արթապան օ սըրատա տու՛ա էտէրէք “Եա
 հազգ վէ փաք օլան Զաթը Թէ՛ալա, մուգատ-
 տէս թարիգտէ, վէ անճագ սանա մա՛լիւճ օլան
 'իլմ եօլունտա սէն պէնի իհտա էյլէ,” տէտի =

Անտէն սօկրա Արթապան տէրհալ խաս-
 թայա պագմաղա պաչարտը = Էթէյինի օլ սօ-
 ղուգ էլտէն գուրթարըպ, խասթայը եօլտան
 գալտըրմաղա, խուրմա աղաճընըն պիրի եա-
 նընտա եաթըրտըգտան սօկրա, եագընտա
 պուլունան պիր ճէտվէլէ գօշուպ սու կէթիր-
 տի, վէ խասթանըն տուտագլարընը վէ ալ-
 նընը ըսլաթտը . վէ Մէճուսի 'ուլէմասընըն հէմ
 միւնէճճիմ հէմ հէքիմ օլմալարը հասէպիլլէ
 տա՛իմա գուշաղընտա թաչըտըղը 'իլաճարտան
 պիր ազընը օլ ըհնկսիզ տուտագլարտան եա-
 վաչճա աղընա տամլաթտը = Արթապան՝ ան-
 ճագ էն հազիգ պիր հէքիմին կէօսթէրէպի-
 լէճէյի մէհարէթլէ պիր գաչ սա՛աթ չալըչ-
 տըգտան սօկրա էնճամ խասթա պիր ազ գուլ-
 վէթ քէսպ էթմէքլէ պաչընը գալտըրըպ էթ-
 րաֆընա պագարագ, պիր քէօյլինինն գապա
 լիսանը իլէ, “Սէն քի՛մ սին . վէ պանա եէնի
 հայաթ վէրմէք իչիւն պէնի պուրատա նէ՞ իչիւն
 արատըն,” տէտի =

Արթապան իսէ, “Պէն Համատան շէհրին տէն Մէհուսի Արթապան իմ, վէ Եհհուտիւ լերէ Մէլիք վէ պիւթիւն պէնի պէշերէ պէօ յիւք Բէ” իս վէ Խէլապքեար օլմագ իւզրէ Եհրուշախմտէ տօղաճագ օլան Չաթը արամագ իչիւն օրայա կիտիյօրըմ, շիմտի իսէ տահա զիյատէ պուրատա էյլէմէյէ ճէսարէթ էտէմէմ, զիրա քէրպան պէլքի պէնի պէքլէմէյիպ էօլա չըգար. ամնա իշթէ էքմէք վէ շէրապտան Եանըմտա նէ գալմը իսէ սանա օլտուն, վէ սէնին թէտավին իչիւն իշթէ պուրատա հազըր պիր ՚իլաճ վար տըր: Գուվվէթին Եէրինի պուլտըգտա, Պապէլ սօգաղլարընտա ՚իպրանիլերին էվլերինի գօլայճա պուլապիլիրսին,” տէյիւ ճէվապ վէրտի:

Եհհուտի թիթրէք էլլերինի Սէմայա գալտըրարագ շէօյլէ տէտի.

“Աբրահամըն վէ Իսահակըն վէ Յակոբըն Ալլահը պէօյլէ շէֆգաթ սահիպի օլան պիր զաթը միւպարէք գըլա, վէ իչինի ըսթ կէթիրէ, վէ անը մէնդիլի մագտուտընա սէլամէթլէ իսալ էյլէյէ: Ամին: Պու գատար էյիւլլէյ պէտէլ օլաճագ պիր շէյիմ էօգ քի սանա վէրէյիմ, ամնա Մէսիհի նէրէտէ արամա-

նըզ իճապ էթտիյինի սանա սէօյլէյէպիլիրիմ. պիլիմ փէյլամպէրլէրիմիլին վէրտիքլէրի խապէրէ կէօրէ Օ Եհրուշախմտէ տէյիլ, անճագ Բէթլէհէմտէ տօղաճագ տըր. Բապպ սէնի սէլամէթլէ օրայա իսալ էյլէսին, զիրա սէն պիչարէ խասթայա շէֆգաթ կէօսթէրտին:”

Կէճէ Եարըսը չօգտան կէչմիլ իտի: Արթապան աթա պինէրէք թէգճէ իլերի սիւրտիւ. վլաստա իսէ պիր աղ իսթիրահաթ էթմիլ օլտըրընտան Եէնի պիր գուվվէթլէ օլ թէնհա օվատան տէօրթնալ կիտիպ նէհրին ճէտվէլլերինտէն Եիւզէրէք վէ վար գուվվէթլինի սարֆ էտէրէք ճէյլան կիպի սըչրամագտա իտի: Լաքին էօլըն սօնը կէլինճէյէ գատար, Եէնի տօղան կիւնէշ աթըն կէօլկէսինի էօնտէքի էօլ իւզէրինէ նազ էթմէքտէ իտի: Պու Եանատա Արթապան Պիրա Նէմրուտ խարապէսինէ վէ Եէտի ֆիւրրէ մա՛պէտինէ կէօղլէրինի տիքիպ, տօսթլարընտան հիչ պիր Եսէր կէօրէմէտի:

Մա՛պէտին ըէնկեարէնկ, Եա՛նի սիյահ, վէ թուրունճի, վէ գըրմըղը: վէ սարը, վէ Եէշիլ, վէ մավի վէ պէյաղ սէտալէրի՛ հէմ պիր գաչ ՚ասըն գէլգէլէլերի, հէմտէ գահ-

ըման ինսանլարըն տարպէլէրիյէ չաթլամըչ
օլմաղլէ պէրապէր, օլ սապահ կիւնէչինին
փէրթէվլէրի ալթընտա փարչա փարչա օլմուչ
պիր գավսը գուզահ կիպի փարլամագտա
իտիլէր :

Արթապան չար չափուգ պայրըր օլաչըպ,
աթտան էնմէրլէ մա'պէտին էն եիւքսէք վէ
ղարպա սօղրու նաղիր օլան սէտտինէ գա-
տար չըգտը :

Թա ուփուգա վէ չէօլին քէնարընա գա-
տար իմթիտատ էտէն պաթագըրգլար իչինտէ
պէօլիւք գուչլար կէզմէքտէ, վէ չալըլար
արասընտան չագալ կիպի վահչի հայվանլար
սավուչմագտա կէօրիւնիւր իտի իսէ տէ, նէ
եաղընտա նէ ուղագտա մէճուսիլէրին քէրպա-
նընտան հիչ պիր էսէր կէօրիւնմէզ իտի :

Պու սըրատա Արթապան սէտտին պիր քէ-
նարընտա թուղլա գըրընթընտան քիւչիւք
պիր երղընթը կէօրիւնճէ օրայա վարըպ թուղ-
լա փարչալարը ալթընտա պիր թիրչէ փար-
չասը կէօրտիւ քի, էլինէ ալտըղընտա իւղէ-
րինտէ շու 'իպարէլէրի եաղըրլը պուլտու .
“Պիղ 'ահա ու վա'տ օլունան կէճէ եարըսընտան
տահա զիյատէ սիզի պէքլէտիք . արթըգ պու-

րատա էյլէնէմէյիղ . պիղ Մէլիյի պուլմագ-
իչիւն եօլա չըգմագ իւղըէ իղ . սիղ տախի
չէօլ եօլընտան պիզիմ արտըմըզ սըրա կէ-
լինիղ :”

Արթապան պու խապէր իւղէրինէ մէ'յյուս
օլարագ էէրէ օթուրուպ պաչընը ճիւպպէ-
սիյլէ սէթր էթտի :

“Աղըգտըզ վէ եօրղուն պիր աթ իլէ հիչ
չէօլէ չըգըլը' մը ,” տէյիւ քէնտի եիւրէյին-
տէ սէօյլէմէյէ պաչլատը : “Պապէլ շէհրինէ
կէրի տէօնիւպ, եօլ իչիւն տէվէլէր վէ լա-
ղըմ օլան սա'իր շէյլէր թէտարիք էթմէլի :
Պունուն մասրափը իչիւն տախի շու մալի եա-
ղութըմը սաթմագտան պաչգա չարէ եօգ տըր :
Շու սէփիլ խասթայա պիր աղ մէրհամէթ
կէօսթէրտիլիմտէն տօլայը ալ մուհիմ իչիւմ
տէն կէրի գալտըմ : Շիմտի իսէ Մէլիյի կէօր-
մէյէ մուվափաղ օլուպ օլմայաճաղըմը ան-
ճագ րահիմ իրիտա պիլիլը :”

Էրի գալան մէճուսինին հիքեայէ սինի իշիթմէքտէ պուլունտըղըմ ըիւյա տա՛իրէսինտէ սիւքիւթ վէ սիւքիւնէթ հիւքմ սիւրմէքտէ իտի : Իշպու սիւքիւթ վագթընտա, Արթապանըն պիր տէվէյէ պինմիշ օլտըղը հալտէ, տալղալար արասընտա չալգանան պիր կէմի

կիպի սալլանա սալլանա չէօլիւն օրթասընտան կէլմէքտէ օլտըղընը կիւճ հալիլէ կէօրէ պիլտիմ :

Մէվթ տիյարը իտմինի գաղանմաղա շայան օլան միւտհիշ չէօլ՝ աղա թութուլըն պիր գուշ կիպի Արթապանը թութայօր իտի : Օլ վասի՛ պէյապանտա տիքէնտէն պաշգա պիր մահսուլ եէթիշմէզ : Արա սըրա, գումուն սաթհընտան եօգարը չըգըպ, սիյահ գայալարտան ՚իպարէթ

սըրթլար՝ վագթըլլա թէլէֆ վէ տէֆն օլան մուշ էթտէրհանըն քէմիքլէրի կիպի ինսանա իյրէնճ վէրէրէք կէօրիւնմէքտէ իտի : Եանլարը գատիմտէն պէրի գուրսուլը սա մէճրալարը իլէ եօլ եօլ օլան գուրագ տաղ սիլիւլէլէրի թա չէօլիւն էօն թարաֆընտա զուհուր էթմիչէր իտի, քի պէօյլէ նէֆրէթէնկիղ գալլըգլարը հէր քէսին կէօղիւ էօնիւնէ գօմաղլէ եօլճուլարը գօրգուտուպ կէօյա անլէրի կէրի չէվիւմէք նիյէթինտէ իտիլէր :

Ուֆուգ պօյընճա մէզարա պէկլէր, ֆագաթ կիւնտէն կիւնէ գարարսըղ վէ կէօյա խային պիր սուրէթտէ եէրինի վէ պէկլինի տէյիշտիրիր գուժ երղընթըլարը վար իտի : Կիւնտիւզիւն չէտիտ հէրարէթի՝ թէհամմիւլ էտիլմէզ թարղտա լէրղան էթմէքտէ օլան հալվա՛ իւղէրինէ պասայօր իտի : Իշթէ պու էսնատա օլ սիւքիւթ վէ պայղըն արղ իչինտէ գայա չաթլաղլարընա սըղընմագտա օլան քէրթէնքէլէլէր, վէ գուրու չալլար արասընտա սավուչմագտա օլան եէրպուլլարտան մա՛տա հիչ պիր մախլուգ գըմըլտանմազ իտի : Կէճէլէյին իտէ, կիւնտիւզիւն հէրարէթի եէրինէ աճը վէ քէպըին պիր սօղուգ օրթալըղը իս

Թիլա էթմէքլէ, արալանլարըն կէօմիւրտէմէսի
օլ գարա տէրէլէր իչինտէ 'աքս էտէր, վէ
չադայլարըն հիւզնլիւ ուլումասը ուզադտան
իչիտիլիր իտի: Հէմ հէրարէթտէ հէմ սօղուգ-
տա Արթապան տուրմայարագ իլէրի սիւրմէք-
տէ իտի:

Պիր վազըթ սօնրա կէօրտիւմ քի Ապանա
վէ Ֆարֆար նէհրլէրի իլէ սուլանմըչ, վէ չի-
մէնզարլարը չիչէքլէր իլէ տօնատըլմըչ, վէ չա-
լըլըզլարը միւրը վէ կիւլլէրտէն 'իպարէթ օլան
Շամ պաղչէլէրի զուհուր էթմէքլէ, Արթա-
պան պունլարըն արասընտան կէչաի: Տահա
էօթէտէ ճէպէլ իւչ Շէյխին (Հէրմն տաղը)
գարը սըրթընը, վէ Լիպնանտաքի սէրվի օր-
մանլարընը վէ իրտան նէհրինին վատիսինի,
վէ Գալիլեա կէօլինին մալի սուլարընը, վէ
Եփրեմ թէփէլէրինի, վէ Յուգա տաղիսթանընը
տախի կէօրէ պիլտիմ: Արթապան պունլարըն
ճիւմէսի արասընտա թա Բէթլէհէմէ գատար
վասըլօլունճա սայքի տուրմագսըզըն սիւր'աթլէ
կիթտի: Անըն Բէթլէհէմէ վասըլ օլմասը
Մարիամը վէ Յովսէփի վէ մա'սուլմ Յիսուսը
պուլուպ, փիչքէչ օլարագ անըն հուզուրըն-
տա ալթուն վէ միւրը վէ քիւնլիւք թագտիմ

էթմիչ օլան իւչ մէճուսիլէրին օրայա վասըլ
օլմայարընտան իւչ կիւն սօնրա վազը' օլտու:

Օլ զէման կէրի գալան մէճուսի, Եօրղուն,
լպքին իւմիտ իլէ մէմլու օլարագ, վէ Մէլիյէ
թագտիմ օլունաճագ գըրմըզը Եագուլթ իլէ
ինճույը պէրապէր ալարագ, քէօյէ Եագլաչտը:
“Արգատաչարըմըն արգասընտա կէրիտէ Եա-
լընըզ գալտըմ իսէ տէ, պէն հէր հալտէ էն-
ճամ անը պուլաճաղըմ,” տէր իտի: “Չիրա
չօլ 'իպրանինին սէօղիւնէ կէօրէ փէյլամպէր-
լէրին խապէր վէրտիլլէրի մահալ իլթէ պու-
քէօյ տիր. պէօյիւք նուրըն թուլու'ընը իլթէ
պուրատա կէօրէճէյիմ: Ամնա արգատաչա-
րըմըն զիյարէթինտէն, վէ քէվքէպին անլէրի
հանկը էվէ գըլաղուզլատըզընտան, վէ փիչ-
քէչլէրինի քիմէ թագտիմ էթտիլլէրինտէն
տօլայը խապէր ալմագ իչիւն էհալիտէն սիւ”ալ
էթմէլի իմ:”

Քէօյիւն սօգազլարը թէնհա կէօրիւնիւր
իտի: Արթապան “Աճէպա հէփ էրքէքլէր քէն-
տի գօյունլարընը կիւթմէք իչիւն Եայլայա' մը
չըգմըչլար,” տէյիւ տիչիւնմէքտէ իտի: Քիւ-
չիւք վէ քէարկիլը պիլը գուլիպէնին աչըգ գա-
փուսընտան պիլը գարը սէսինի իչիթտիլինտէն

օրայա կիտիպ, կէնճ պիր վալիտէ իլէ պէշիքտէ պիր մա'սուժ կէօրտիւ : Գատըն՝ իւշ կիւն էվլէլ Շարգ թարաֆընտան քէօյէ կէլմիշ օլան մէճուսիլէրէ տա'իր, վէ պունլարըն պիր քէվքէպին տէլալէթիլի Նազարէթիլ Յովսէփ իլէ զէվճէսի Մարիամըն վէ եէնի տօղմուշ օլան չօճուղըն պուլունտըղարը էվէ կէլտիքլէրի, վէ մա'սուժ սէճտէ էտիպ փիշքէշ թագտիմ էթտիքլէրի հագգընտա թաֆսիլաթլէ Արթապանա մա'լիւմաթ վէրտի :

Մօյրա սէօղիւնէ տէվամ էտէրէք տէտի քի «Պու զաթլար պիրտէն պիրէ քէօյիւ թէրք էթտիլէր . պունլարըն զիյարէթինտէ պիզիմ անլայամատըղըմը պիր հիքմէթ վար տըր : Շու Նազարէթիլ չօճուղը անասը իլէ պէրապէր ալըպ հէման օ կէճէ դաշտըլար : Պիզիմ իլիթտիլիմիղէ կէօրէ անլէր թա Մըսրա դատար կիթմիշ օլմալը տըրլար : Օ կիւնտէն պէրի պու քէօյտէ զանն էտէրսին քի պիր Ֆէնալըգ դօփաճագ . 'աճապա քէօյէ պիր թըլըսըժ մը աթմըշլար, նէ՞ օլմուշ : Եէրուշալիմտէն եէնի պիր վէրկի ալմագ իչիւն պուրայա Բօմալը 'ասքէր կէլէճէյինէ տա'իր պիր թէվաթուր չըգտըղընտան հէփ էրքէքլէր պունու վէրմէմէք իչիւն

դօյուն վէ քէչիլէրիմիղի սավուշտըրըպ տաղլարտա կիղլէնմիշլէր տիր : »

Արթապան դատընըն միւլա'իմ սուրէթտէ լաքին պիր աղ դօրգագճասընա սէօյլէտիլի սէօղլէրի տիլլէտի . պէշիքտէքի չօճուգ Արթապանա պագըպ կիւլիւմսիւմէյէ պաշատը, վէ անըն կէօքսիւ իւղէրինտէքի ալթուն լէվհայա տօղրու քիւչիւճիւք փէմպէ էլլէրինի ուղաթտը : Արթապան պունու կէօրիւնճէ սէվինտի, չիւնքի չօճուղըն պէօյլէ քէնտիսինէ թէպէսսիւմ իլէ պագմասը՝ պուլութլարլա էօրթիւլմիւշ պիր քէվքէպի թա'գիպ էտէրէք, պիր թագըմ շէքք ու շիւպհէլէր արասընտա, տէրունի Ֆիքրլէր վէ դօրգուլար իլէ ճէնքլէշէրէք, եալընըգճա ուղուն եօլճըլըգ էթմիշ օլան զարիպէ մուհապպէթիլ վէ էմնիլէթիլ պիր սէլամ մագամընտա կէլտի :

Եօրղուն վէ մահրում գալմըշ օլան մէճուսի չօճուղըն նաղիք եանագլարընը օգշայարագ քէնտի քէնտինէ, «Պու չօճուգ օլ վա'տ օլունան ըէ'իս օլայըտը օլմա'գ մը իտի : Շիմտիլէ դատար նիճէ պէօյիւքլէր պունտան տահա չիրքին էվլէրտէ տօղմուշլար : Քէվքէպլէրէ սէվ կիւլիւ օլան շօլ Ջաթ պիր գուլիպէտէն պիլէ

զուհուր էտէպիլիր : Ամնա պէնիմ քէշֆիմին էճրինի պէօյլէ չափուգ վէ դօլայ սուրէթտէ իհասն էթմէք 'ալիմ Ալլահա միւնասիպ կէօրիւնմէմիշ իմիշ : Պէնիմ արատըղըմ Զաթ պէնիմ էօնիւմճէ կիթմիշ օլտըղընտան, շիմտի օլ Մէլիլին արգասընտան Մըսրա գատար կիթմէք պանա ֆարղ տըր :

Գատըն չօճուղընը պէշիլէ եաթըրարագ . դալգտը վէ էվինէ կէլմիշ օլան ղարիպէ պիր աղ թա'ամ թագտիմ էթտի : Կէթիրտիլի եէմէք փէք սատէ իտի իսէ տէ, կէօնիւլ իլէ թագտիմ օլունտըղընտան հէմ թէնի հէմ ճանը իհեա էթմէք գուտրէթինի հա'իղ իտի : Արթապան միննէթտար օլարագ թա'ամը գապուլ էթտի, վէ տահա եէր իքէն, չօճուգ պէշիքտէ ույումաղա պաչլատը, վէ պիւթիւն էվ սիւքիւթ վէ սիւքիւնէթ օլտու :

Պու էսնատէ պիրտէն պիրէ քէօյիւն իլինատէ պիր կիւրիւթիւ տիր դօփտու : Հերովդէսին ատէմլէրի կէլտիլէր . գարըլար տախի, "Աման, աման չօճուգլարըմըղ," տէլիւ ֆէրեատ էթտիլէր :

Գատընըն եիւղիւ դօրդուսընտան սափասըրը օլտու : Զօճուղընը գուճաղընա ալըպ, լիպասը

իլէ անը էօրթէրէք, կիթտի օտանըն էն գաւրանըղ քէօչէսինտէ եէրէ գափանտը գալտը :

Պունուն իւզէրինէ Արթապան էվին գափուսընա տօղու Ֆըրլայըպ, գափու իլինտէ տուրտու . անըն պաչընտաքի քիւլահ հէման գափունըն իւթ էշիլինէ եէթիլիր, վէ կէնիշ օմուղլարը եանտան եանա գափուլը տօլտուրուրար իտի :

Բօմալըլար դօչարագ սօգադտա կէլմէքտէ իտիլէր : Քիպար էլպիսէլի ղարիպ պիր ղաթը կէօրիւնճէ, անլէր թէ'աճճիւպ էտէրէք գալտըլար : 'Աքքէրլէրին եիւղ պաչըսը Արթապանը պէր թարաֆ էթմէք իլին գափույա եաղլաչտը իսէ տէ, Արթապան գըմըլտանմայըպ, քէվքէպլէրէ պագտըղը սըրատա օլտըղը կիպի, եիւղիւ վագարըլը վէ սիւքիւնէթիլի իտի, վէ կէօզլէրի՝ գափանը պիլէ թէրէտտիւտտէ պրագըր, վէ չօպան քէօփէյինի հիւճումինտէն կէրի տուրտուրուր սարսըլմաղ պիր նուր իլէ փարլամագտա իտի : Պիր պագըլ իլէ եիւղ պաչըլը թէվգըֆ էթտիքտէն սօկրա, եալաչ պիր սէս իլէ :

"Պէնիմ պուրատա եալընըղ օլտըղըմը կէ'օրմէյօր մը սընըղ : Իշթէ պէն շու ճէվ-

հէրի պէնի պուրատա սէլամէթտէ պրագմա՜ զա բազի օլանն 'ազըլը պիր եիւզպաչըյա վէրմէք իչիւն ֆուրսաթ արամագտա իմ," տէյէ՜ բէք, ավուճընտա պէօյիւք պիր վարլայան գըբմըզը եագութը անա կէօսթէրտի :

Եիւզ պաչը՝ եագութըն շա՜շա՛ընա հայրան գալմաղա, կէօզէրի իշթիյագ իլէ պէօյիւտիւ, վէ ազըլը էթրաֆընտա թաման՝ իշարէթի օլան ինճէ պուրուչըզըլար կէօրիւլմէյէ պաշլատը : Հէմանն էլինի ուզատըպ եագութը գալիտըգտան սօկրա ատէմէրինէ "Պուրատա չօճուգ եօգ տըր, իշթէ էվտէ պիր սէս եօգ . արշ իլէրի," տէյիւ էմը էթտի :

Տիթրէյէն կէյիյին կիզէնտիյի մահալըն եանընտան, ավճըլարըն շամաթա վէ սիւր՝աթլէ կէչտիքէրի միսիլու, Բօմալըլար՝ նիտալար վէ սիլահ կիւրիւթիւսիւ, վէ պէօյիւք այագ փաթըրտըսը իլէ էվի պրագըպ սօգաղըն օ պիր պաչընա սօղրու իլէրիլէյիպ կիթտիլէր :

Արթապան իսէ եինէ գուլիպէյէ կիրիպ, եիւզիւնիւ շարգա չէվիրտիքտէն սօկրա շէօյլէ տու՛ա էթտի .

"Եա հագիգաթը թալէպ էտէն Ալահ, պէնիմ կիւնահըմը սէն 'աֆիվ էյլէ . պիր չօճուղը

գուրթարմագ իչիւն սօղրու օլմայանը սէօյլէտիմ, հէմ տէ Ալահա վագֆ էթտիյիմ ճէվհէրի ինսան ուղուրընա սարֆ էթտիմ . ա՛հ Մէլիյին եիւզիւնիւ կէօրմէք տէրէճէսինէ 'աճէպա հիչ լայըգ օլաճա՛գ մը իմ :

Ամմա պու էմնատէ գարանըզ պիր քէօչէտէ սէվինճինտէն կէօզ եաշլարը տէօքմէքտէ օլան գատըն, միւլայիմ պիր սէս իլէ, Արթապանա "Պէնիմ ճիյեր փարէմ օլան չօճուղըմը գսւրթարտըղըն իչիւն Բապպ սէնի միւպարէք գըլա, վէ հըֆզ էյլէյէ, Բապպ քէնտի եիւզիւնիւ սանա փարլատա վէ սանա 'իւնայէթ էյլէյէ . Բապպ տիտարընը սէնին իւզէրինէ գալտըրա վէ սանա սէլամէթ վէրէ," տէտի :

4.

ՔԵՏԵՐ ԵՕԼԸՆՏԱ

Սօհրա ըրայ տա՛րբէսինտէ թէք-
 րար սի քիւթ օլտու քի պանա
 էվլէլքի սիւքիւթտէն տահա տէ-
 ըին, վէ տահա զիյատէ էսրար-
 ամիզ կէօրիւնիւր խտի: Պու հալ-
 տէն պէն անլատըմ քի Արթա-
 պանըն երլլարը օլ քէսիֆ փուս
 ու տիւման փէրտէսի ալթընտա
 փէք շափուգ կիթմէքտէ խտի,
 շէօլէ քի անըն հայաթընըն մէճ-
 րասընը սէթը էտէն կէօլկէլէր իչինտէ,
 անճագ արա սըրա, պիր ազ անըն հալլէրինի
 քէշֆ էտէ պիլիր խտիմ:

Մըսըր շէհրէրինտէ Արթապանը կէօրտիւմ,
 զիրա Բեթլէհէմտէն կէլիշ օլանն 'ա' իլէնին իզ-
 լէրինի հէր եհրտէ գալապալըգ իչինտէ արա-
 յօր խտի: Պունլարըն իզլէրինի Յէլիօփօլիսին
 չինարլարը ալթընտա, վէ Նիլ նէհրի քէնա-
 րընտա օլան "Եէնի Պապէլ" ին գալ'ասը տի-

պինտէ պուլտու իսէ տէ, իզլէր օլ գատար
 ինճէ վէ կիւճ կէօրիւնիւր խտի քի, պիր նէհ-
 րին քէնարընտաքի գումլար իչինտէ պիր ան
 նէմլիք իլէ փարլայըպ տէրհալ կէօրիւմէզ օլան
 այագ իզլէրինէ պէկզէրլէր խտի:

Սօհրա Արթապանը՝ կիւնէշ պաթաղըր սը-
 րատա վէ զաֆիրանն ընկինտէ օլան սէմայա
 տօղրու սիվրի թէփէլէրինի գալտըրան էհ-
 րամլար եանընտա կէօրտիւմ, էպուլ Հալ-
 լըն կէնիշ շէհրէսինէ պագըպ օլ սաքին
 կէօղլէրին վէ կիւլէր տուտագլարըն մա՛-
 նասընը չըգարմաղա չայըշմագտա խտի: 'Ա-
 ճէպա պու թէպէսսիւմիւն մա՛նասը՝ Թիկրա-
 նիսին տէտիյի կիպի հէր իւմիտ վէ էմէյէ իս-
 թիհզա՞ մը, եախօտ հալլ օլունմագ պիր պիլ-
 մէճէ կիպի, վէ մուլվաֆֆագըլէթէնա՞ իլ օլա-
 մայան պիր թէհարրի կիպի, եիւրէքլէրի ին-
 ճիտէն պիր շագա՞ մը տըր: Եօդսա օլ մա՛-
 նատար թէպէսսիւմտէ, 'աճէպա ըրիգաթ վէ
 մու՛ավէնէթ էմարէսի՞ մի, վէ մաղլուպլարըն
 պիլէ զալէպէյէ, վէ մահրում գալանլարըն
 էնճամ էճրէ նա՞ իլ օլաճագլարը կիպի ճա-
 հլլէրին 'ալիւմ, վէ քէօրլէրին կէօրիւճիւ, վէ
 զուրպէթտէ կէզէնլէրին նիհայէթ րահաթ օլա-

ճազարընա պիր վա՞տ մը կէօրիւլիւր իտի :

Պաշգա պիր տէֆ՛ա Արթապանը Իսքէնտէ~
րիյէտէ, Իպրանի մու՛ալլիմէրին պիրինտէն
նասիհաթ տիլէմէքտէ օլտըղը հալտէ կէօր~
տիւմ : Օլ միւհթէրէմ մու՛ալլիմ Իսրայէլին փէյ~
ղամպէրլէրինին թէ՛ լիֆաթընը հալի պէօյիւք
թումարլար իւզէրինէ էյիլիլ օլտրագ, վա՛տ
օլունան Մէսիհէ, շօլ առէմլէր Ինտինտէ հա~
գիր վէ մէրտուտ օլուպ տէրտ սահիպի վէ էլէ~
մէ տիւչար օլան զաթա տա՛իր միւ՛հասիր քէ~
լամլարը Արթապանա օգուտըգտան սօկրա,
աչընա կէօմիւլմիւլ կիպի օլան կէօղլէրինի
Արթապանա տիքէրէք, սէօղիւնէ շէօյլէ տէ~
վամ էթտի .

“Օղլում, պիր տէ շունու ունութմամալը քի
սէնին արատըղըն Մէլիք՝ պիր սէրայ իչինտէ,
վէ զէնկին վէ տէվլէթլի օլանլար արասընտա
պուլունայաճագ տըր : Տիւնեանըն Նուրը վէ
Իսրայէլին շանը տիւնեէվի թանթանա իլէ զու~
հուր էթմէյէ նասպ օլունմուլ օլտայըտը, չօգ~
տան զուհուր էտէր իտի : Պունտան պէօյլէ հիլ
պիր Արրահամ էվլատը՝ Յովսեփին Մըսըր սէ~
րայլարընտա նա՛իլ օլտըղը շէօհրէթ ու իգ~
թիտարա, եախօտ Սիւլէյմանըն Եհրուչալիմտէ

արսլանլար արասընտաքի թախթա վէրտիլի
շան ու տէվլէթէ ըագիպ օլամայաճագ տըր :
Տիւնեանըն պէքլէտիլի Նուր եէնի պիր Նուր,
սապր վէ զաֆէր իլէ թէհամիւլ էտիլէն էլէմ~
լէր իչինտէն զուհուր էտէճէք պիր Նուր տըր :
Վէ թէ՛ սիս օլունաճագ էպէտի Մէլէքիւթ իսէ,
եէնի պիր մէլէքիւթ, քեամիլ վէ եէնիլմէզ
մուհապպէթտէն նէլ՝ էթ էտէր պիր մէլէքիւթ
տիր : Պու հալըն նասըլ վուգու՛ա կէլէճէյինի,
վէ տիւնեատաքի միլլէթլէրին Մէսիհի թա~
նըլըպ անա՛արղը՝ ուպուտիյէթ էթմէյէ նէ՛
եօլտա զանաճագլարընը պէն պիլմէզ իսէմ
տէ, շունու էյի պիլիլիմ քի Մէսիհի արա~
յանլար անը մաղլում վէ միւքէտտէր վէ
այչագ կէօնիլլիւ քիմնէլէր արասընտա ա~
րասալար, ՛ագըլը տավրանմըլ օլուրլար :”

Պունտան սօկրա շօլ կէրի գալան մէճուսիլի
թէքրար պէ թէքրար կէօրտիւմ քի տաղըլմըլ
օլան Իպրանիլէր արասընտա Բեթլէհէմտէն
չըգմըլ օլան ՛ա՛իլէյի քէօյտէն քէօյէ արայօր
իտի : Գըլթըգ շէտիտ օլտըղընտան էհալինին
կէօղ եաչլարը իլէ էքմէք տիլէմէքտէ օլտըղը
մէմլէքէթլէրի կէգտի : Վէպայա թութուլ~
մուլ խասթալարըն իմտատսըղ վէ չարէսիլ

սէֆալէթին աճը արգատաչըղընտա եաթտըգլարը շէհրլէրտէ իգամէթ էթտի: Գարանըգ եէրլէրտէ, գալապալըգը էսիր պազարլարընտաքի սէֆիլլէր արասընտա, գատրիգա օթուրագլար իւղէրինտէ եօրղուն եօրղուն քիւրէք չէքէնլէր իչինտէ, մաղլում վէ մաղմումլարը զիյարէթ էյլէտի: Գօճա տինեատա սէճտէ գըլընաճագ պիր զաթ պուլամատը իսէ տէ, սատագա վէրիլէճէք վէ մուհապպէթի սուրէթտէ գայրըլաճագ չօգլարը պուլտու: Աճարա թա՛ամ վէրիպ, չըպլազարը կիյտիրտի, խասթալարը թէտավի էթտի, վէ էսիրլէրէ թէսէլլի վէրտի: Արթապանըն ՚ինտինտէ սէնէլէր՝ գումաշ արթմագտա վէ կէօրիւնիւղ ըէամ իքմալ էտիլմէքտէ իքէն, տօգույըճը տէսթկեահընտա չափուգ չափուգ ուչան մէքիքտէն տահա չափուգ ուչմագտա կէօրիւնիւղլէր իտի:

Չանն էտէրսին քի քէնտի թէհարրիսինի պիւս պիւթիւն պրագմըլ ունութմուշ իտի: Լաքին պիր տէֆ՛ա պիր զընտան գափուսընտա կիւնէշ թուլու՛ընտա եալընըգ տուրտըղը էսնատէ անը կէօրտիւմ: Գօյնընտան կիղլի թութտըղը պիր եէրտէն օ իւչ ճէվհէրլէրին թէք

գալանընը, եա՛նի օ կիւղէլ ինճույը չըգարմըլ օլուպ, անա պագմագտա իտի: Անա պագտըգճա եէնի պիր վարլագլըգ, քի կեահ մապիյէ կեահ գըրմըղըյա չալար իտի, ինճունըն սաթհընտա կէօրիւնմէքտէ իտի: Էկէր խայր իչլէր իչիւն սարֆ օլունան եագութլարտան պիր աղ ըէնկ ինճույա նագլ օլունմուշ օլտա իտի, ինճու պէօյլէ ըէնկլի կէօրիւլտէ կէրէք իտի: Թամմ պէօյլէ պիր սուրէթտէ մաղիտէ օլան մէսէրրէթ եա մուսիպէթին խաթըրէլէրի՛նէճիպ պիր ատէմին տէրին վէ էն կիղլի թութտըղը խայր մագսէտլէրէ նագլ օլունուրլար: Էօյլէ մագսէտլէրէ մանի՛ օլմուշ վէ եախօտ մու՛ին օլմուշ հէփի խուսուսլար նագլըք պիր սիհը գուտրէթիյլէ անըն ճանկեահընա ինթիգալ էտէր, վէ պէօյլէ ա՛լա մագսէտլէր, եիւրէլին սըճագլըղընա նէ գատար եագըն թութուլուրլար իսէ, օլ գատար գըյմէթլի վէ օլ գատար զիյափաշ օլուրլար:

Էնճամ, պէն պու ինճու վէ անըն իգհար էթտիյի ՚իպրէթ վէ տէրս իւղէրինէ թէֆէքքիւր էթմէքտէ իքէն, կէրի գալան մէճուսինին հիքեայէսինին սօնընը տիկլէտիմ:

5.

ԶԻ ԳՐՅՄԷԹ ՊԻՐ ԻՆՃՈՒ

Թուզիչ սէնէ Արթապան նուր
 արամաղլէ զուրպէթտէ մէշղուչ
 օլմուչ խտի : Մուգատտէմա
 Փէնչէ 'Ալի տաղլարը ուչրում
 լարընտան տահա սիյահ օլան
 սաչլարը՝ շիմտի օ ուչրումլարը
 էօրթէն գարլարտան տահա պէյաղ օլմուչ
 խտի : Մուգատտէմա 'ալէվլէր սաչմագ-
 տա օլան կէօղլէրի, շիմտի քիւլլէր իչին-
 տէ կէօմիւլմիւչ աթէչ գատար սէօնիւք խտի :
 Իխթիյար Արթապան եօրղուն, պայղըն, վէ
 էօլմէք տէրէճէսինտէ պուլունարըը հալտէ,
 հալա Մէլլի թէհարրի իչլուն պիր սօն տէֆ'ա
 օլմագ իւղրէ Եհրուչալիմէ կէլմիչ խտի : Ան-
 տէն էվվէլ Եհրուչալիմի պիր գաչ տէֆ'ա զի-
 յարէթ էտիպ, հէփ կիւրիւլթիւլիւ սօգագ, վէ
 գալապալըգլը գուլիպէ, վէ գարանլըգ զըն-

տանլարընը պիրէր պիրէր եօգլայարագ, պուն-
 ճա վաղըթ էվվէլ Բեթլէհէմտէն Մըսրա գաչ-
 մըլ օլան 'ա' իլլիյի արամըլ, վէ անլէրտէն հիչ
 պիր էսէր պուլամամըլ խտի խտէ տէ, պու-
 տէֆ'ա եիւրէյի սէպլէնիյօր կիպի տէրունին-
 տէ պիր շէյ քէնտիսինի պիր տահա չալըչմա-
 զա սէվգ էթմիչ խտի : Հէր հալտէ պու սէ-
 ֆէրին մուվաֆիագըըյէթէ նա' իլ օլաճաղընա
 տա' իր գալի իւմիտի վար խտի :

Մէվիմ ֆէս հայրամը վաղթը խտի : Եհ-
 րուչալիմ շէհրի զարիպլէրլէ տօլմուչ խտի,
 զիրա պիւթիւն տիննեյա տաղըրմըլ օլան
 պէնի Խարայէլ ուղագ տիյարլարտան պայրամ
 իչլուն Պէյթ իւր Բապպա կէլմիչլէր խտի . շէօյլէ
 քի պիր գաչ կիւնտէն պերի շէհրին սօգագ-
 լարընտա հէր շէչիտ լիսան իչիտիլիր խտի :

Պու կիւն խտէ, սօգագլարը տօլտուրան գա-
 լապալըգտա ֆէվգ էլ 'ատէ պիր հէյէճան հիսս
 օլունուր խտի : Քէսիֆ պուլութլար կէօք եիւ-
 զիւնիւ էօրթմէքտէ խտի, վէ պիր ֆուրթու-
 նա գօփմաղտան էվվէլ պիր օրմանը սարսան
 թիթրէյիչլէրէ պէկղէր մէրագլար իղտիհամ
 իչինտէ արա սըրա զուհուր էտիպ, պիր անտէ
 հէր թարաֆա եայըլըլար խտի : Ագընթը կի-

պի կէօրիւնմէղ պիր գուզվէթ պիւթիւն դաւ
լապալըղ պիր ճիհէթէ տօղըու սէվգ էթմէք-
տէ իտի: Չարըգ փաթըրտըսըյլա, եալըն
այագլարըն գալարըրմ թաշլարընտա չըգար-
տըզլարը չըթ փըթ սէսէր՝ շէհրին Պապ էլ՝ Ա-
մուտ տէնիլէն գափուսընա կիտէն սօգագտա
հիչ քէսիլմէյէրէք իշիտիլմէքտէ իտի:

Արթապան՝ ֆըսճ պայրամը իշիւն օրայա
կէլմիշ օլան պիր թագըմ ֆարս Եէհուտիլէ-
րինէ, հէմշէհրիլիք պէհանէսիլլէ գաթըլարագ,
պէօյլէ մէրագլը օլմալարընըն սէպէպլինի, վէ
նէրէյէ կիթտիլէրինի սօրտու:

Անլէր տախի ճէվապ վէրիպ՝ “Շէհրին տը-
շարըսընտա օլան Գողգոթա նամ թէփէյէ կի-
տիյօր ըզ, չիւնքի օրատա պու կիւն ատէմ
խաշլանանագ: Սիղ նէ՞րէտէ իտինիզ քի իշիթ-
մէտինիզ: Իքի մէշուր հարամի խաշա կէրիլէ-
ճէք, վէ անլէր իլէ պէրապէր Նաղարէթ լի Յիսուս
իսմինտէ պաշգա պիր ատէմ սալպ օլունանագ
տըր քի, պու ատէմ խալգ արասընտա պիր
թագըմ՝ ’աճա՞իպ չէյլէր իշլէտիլինտէն անլէ-
րին մուհապպէթինի գաղանմը իմիշ: Հէր նէ
հալ իսէ քեահինլէր վէ իխթիյարլար՝ մէր-
գումըն քէնտիսինի Իպն Ուլլահ՝ ’ատտ էթմէսի

իւզէրինէ, անը էօլիւմէ միւսթահազգ սայ-
մըչլար, վէ վալի Պիղատոս իսէ, խաշա կէ-
րիլմէսինի էմր էթմիշ, չիւնքի մէրգու՝ քէն-
տիսինի Եէհուտիլէրին Մէլիլի ’ատտ էտէր
իմիշ,” տէտիլէր:

“Եէհուտիլէրին Մէլիլի նէ՞ տէմէք:” Նէ՞
’աճա՞իպ պիր թէսատիֆ: Պու քէլիմէլէր եօր-
ղուն Արթապանըն եիւրէյինէ փէք պէօյիւք թէ՞-
սիր էթտի: Պու քէլիլմէլէր պիւթիւն միւտտէթ ի
’էօմիւնտէ քէնտիսինի գարատա վէ տէնիզ-
տէ եօլնուլըգ էթմէյէ թահրիք էթմիշ օլարգ-
տան սօնրա, իւմիտինի քէսէճէք պիր խապէր
կիպի գափալը վէ սըրրէնկիլ պիր սուրէթտէ
չիմտի գուլաղընա կէլիլէր: Պէսպէլի Մէլիք
զուհուր էթմիշ, լաքին բէտտ օլունմուշ տըր,
վէ պու կիւն հէման թէլէֆ էտիլմէք իւզրէ
պուլունույօր. պէլքի հալա ի՞տամ օլունմագ-
տա տըր: ’Աճէպա օթուզ իւչ սէնէ էվլէլ Բեթ-
լէհէմտէ տօղմուշ, վէ տօղտըղընը իլան էթ-
մէք իշիւն սէմատա ’ալամէթ ի շու քէվքէպ
օլմուշ, հէմ տէ վիւրուտինէ տա՞իլ գատիմ
փէյլամպէրլէր թարաֆընտան խապէր վէրիլ-
միշ օլան դաթ պո՞ւ դաթ մը տըր:

Արթապանըն եիւրէյի՝ հէյէճան վագթըն-

տա իխթիյարլարըն հիսս էթտիքլէրի իղթի-
րապ վէ շիւպհէլէր վէ գօրգուլար իլէ չարփ-
մաղա պաշլատը : Քէնտի քէնտիսինէ տէտի քի
“Սլլահըն Եօլլարը նէ՝ ’աճա”իպ վէ հիքմէթի
ինսանըն ’ազլընա նէ՝ գատար Ֆա”իգ տիր :
Օլա պիլիբ քի Մէլիյի էնճամ պուլտըմ, ամմա
տիւշմէնլէր էլինտէ : Օ հալտէ իհթիմալ քի
պուրայա կէլմէքլիյիմ թամմ սըրասընտա օլ-
մուշ, վէ պու գատար սէնէտէն պէրու թագ-
տիմ էթմէք իսթէտիյիմ ինճույը Մէլիյին ’էօմ-
րիւնիւն Ֆէտիյէսի օլմագ իւզրէ թագտիմ
էտէ պիլէճէյիմ : Պէն տէ օրայա կիթմէլի իմ :

Իխթիյար Սրթապան տէրհալ իղտիհամըն
արգասը սըրա Պապ իւլ ’Սմուտա տօղրու եա-
վաշճա վէ կիւճ հալ իլէ ատըմ աթմաղա պաշ-
լատը : Գարաղօլխանէնին գափուսընտան պիբ
աղ էօթէտէ պիբ պէօլիւք թօմալը ’աքբերի,
կէնճ պիբ գըզը, էլպիսէսի եըրթըգ վէ սաշ-
լարը տաղընըգ օլտըղը հալտէ սիւրիւքլէյէ-
րէք սօգագտա կէլմէքտէ կէօրտիւ : Սրթա-
պան ըիգգաթ իլէ պու սէյրի թէմաշա իչիւն
տուրտըղը սըրատա, գըզ պիբտէն պիբէ ’աս-
քէրլէրին էլինտէն սավուշմաղա կէլտի Սրթա-
պանըն այագլարընա գափանարագ տիղլէրինէ

սարլար, չիւնքի Մէճուսի ’ուլէմասընա մախ-
սուս քիւլահը վէ ալթուն կէօքսիլիլ թանըմըշ
իտի . պիբ տէ գըզ՝ աղլայըպ եալվարարագ
տէտի քի .

“Սման պանա մէրհամէթ էյլէ . Փաք Սլլահ
’աշգընա պէնի պունլարըն էլինտէն գուրթար,
չիւնքի պէն տէ Մէճուսի մէզհէպինէ մէնսուպ
պիբ գըզ իմ . փէտէրիմ Ֆարս թաճիլլէրին-
տէն իտի իսէ տէ, չիմտի էօլմիւշ վէ պօրճ-
լարընը թէ”տիյէ էթմէք իչիւն պէնի թութ-
մուշար վէ ճարիյէլիյէ սաթաճագլար տըր :
Մհ էօլիւմտէն տահա Ֆէնա օլան պու հալտէն
պէնի գուրթար :”

Սրթապան թիթրէմէյէ պաշլատը :

Իշթէ Պապէլ խուրմալըղընտա վէ Բեթլէ-
հէմ գուրիպէսինտէ եիւրէյինին իչինտէ զու-
հուր էթմիշ օլան միւճատէլէ վէ միւճահէտէ,
եա’նի շէֆգաթ վէ ըիգգաթըն թէշլիգլէրիլլէ
իմանըն իւմիտլէրի արասընտա օլան էսքի միւ-
ճատէլէ Սրթապանըն եիւրէյինտէ եինէ գօլի-
տու : Տին վէ ’իպատէթէ վագֆ էթմիշ օլտըղը
հէտիյէյի իքի տէֆ’ա ինսանիյէթ ուղուրընա
էլինտէն չըգարմիշ իտի : Իշթէ պու իւչիւնճիւ-
տէֆ’ա ’այնի մէս”էլէ զուհուր էթտի, պու հալ

խսէ գաթ'ի պիր թէճորիպէ օլտըղընտան, քէն-տիսի սօն վէ կէրի արընմազ պիր գարար վէր-մէյէ մէճպուր օլտու:

'Սճէպա գըղըն պիշարէլիյի պէօյիւք պիր ֆուրսաթ մը եօգսա սօն պիր իղվա՞ մը 'ատտ էտիլմէլի: Արթապան պու մէս'էլէյի հալլ էթ-մէյէ գատիր տէյիլիտի: Ֆիքըրինին պու կէօլկէ-լի վէ միւշէվվէշ հալլինտէ սալթ պիր շէյ քէն-տիսինէ աշիքեար օլուր իտի, եա'նի մէս'էլէ-նին պու սօն զուհուրընտա ֆէտաքեարլըգ-տան պաշգա պիր չարէ պուլունմազ իտի: Վէ չարէսի օլմայան հալլէր 'աճէպա Ալլահըն թագտիրինտէն տէյի՞լ մի տիրլէր: Անըն գա-րարսըզ եիւրէյինէ անճագ պիր շէյ գաթ'ի սուրէթտէ պէտիհի իտի, եա'նի պու զավալը գըղը գուրթարմագ հագիգի մուհապպէթ վէ ինսանիյէթէ հիւրմէթ էթմէք տէմէք իտի. մուհապպէթ իսէ բուհըն նուրու տէյի՞լ մի տիր:

Արթապան ինճուլը գօյնընտան չըգարտը: Ինճու հիչ պիր զէման պու գատար չա'չա'լը, պու գատար բուշէն, պէօյլէ միւլայիմ վէ հա-յաթտար պիր նուր իլէ մէմլու կէօրիւլմէմիշ իտի իսէ տէ, շէֆգաթլը ատէմ անը գըղըն էլինէ վէրիպ տէտի քի:

“Իշթէ գըղըմ, սէնին ֆիտիյէն պու տըր: Մահզա Մէլիյէ թագտիմ էթմէք իչիւն սագ-լատըղըմ խազինէտէն պագի գալան պու տըր:”

Արթապան պու սէօյլէրի սէօյլէր իքէն պու-լուլթար տահա զիյատէ գարարմըշ, վէ եէր՝ պէօյիւք պիր քէտէր փէնշէսինտէ գալմըշ քիմ սէնին կէօքսի կիպի նէօվպէթ իլէ թիթրէյիպ սարսըլմաղա պաշլամըշ իտի: Էվլէրին տիվար-լարը տա սալլանմաղա պաշլայըպ, թաշլար եէր-լէրինտէն չըգմաղլէ սօգաղա տիւշմէքտէ, վէ թօղլար քէսիֆ պիր փուս կիպի օրթալըղը իս-թիլա էթմէքտէ իտի: 'Ապքէրլէր սէրիսօշլար կի-պի սալլանարագ վէ գօրգույա տիւշար օլա-րագ, գաշըպ կիթտիլէր: Լաքին Արթապան վէ ֆիտիյէ իլէ գուրթարտըղը գըղ գարաղօլ-խանէ տիվարը տիպինէ չարէսիզ սըղընըպ գալտըլար:

Արթապան նէտէն գօրգսուն: Եաչասա, 'էօմրտէն արթըգ նէ՞ պէքլէյէ պիլիբ: Մէլիյէ վէրմէք իսթէտիյի փիշքէշտէն պագի գալան սօն գըսմը պաշգասընա վէրմիշ իտի: Մէլիյի պուլմագ խուսուսընտա օլան սօն իւմիտի քէ-սիլմիշ իտի: Մէլիյի արամագ էմէլի պիթմիշ,

պօշա չըզմը իտի : Ամնա պու ֆիքր պիլէ անըն տերունի սէլամէթինէ խալէլ կէթիրմէզ իտի : Երևէյինտէքի սէլամէթ սըրֆ թէսլիմիյէթ տէյիլ, թէվէքքիւլ տէյիլ, պունլարտան տահա զիյատէ տէրին պիր հիսստէն ՚իպարէթ իտի, եա՛նի կիւնտէն կիւնէ էլինտէն կէլտիյի դատար չալըչմըջ օլտըղընտան, հէր նէ հալէ օղրամըջ իսէ քէնտիսինէ խայրլը օլտըղընա էմին իտի : Քէնտիսինէ իհսան օլունան նուրտա երևրլամէքտէ պուլունմուչ օլտըգտան մա՛տա, տահա փարլագ նուրա մունթագըր գալմըջ իտի : Հալ պէօյլէ իքէն ճէհտինէ սէմէրէ օլմագ իւզրէ սալթ մահրումիյէթէ նա՛իլ օլմուչ իսէ տէ, շիւպհէսիզ մահրումիյէթ՝ քէնտի նասիպի, վէ էլպէթթէ խայրլըսը օ սայըլմալը տըր : Էպէտի վէ իֆնա օլունմաղ վէ էօլիւմտէն ՚արի օլան հայաթըն քէչֆ ու պէյան օլունմասը՝ քէնտի նասիպինէ տիւչմէտի իսէ տէ, էկէր քէնտիսինէ պու տիւնեատա թէքրար եաշամագ միւմքին օլա իտի, եաշայաճաղը իքինճի ՚էօմրիւն պաշգա տիւրլիւ օլամայաճաղը քէնտիսինէ աշիքեար իտի :

Եէրին սաթհը զէլզէլէնին տահա պաշգա պիր նէվպէթինտէ սարսըլըյօր իտի : Պու սը-

րատա աղըր պիր քիրէմիտ տամտան տիւչէրէք իխթիյար Արթապանըն պաշընա չարփտը : Արթապան՝ պէհզի սարարմըչ, վէ նէֆէսի քէսիւմիչ օլարագ, պէյաղ սաչլար իլէ թէգերին օլունմուչ, վէ լաքին քիրէմիտին աչտըղը եարատան ագան գանլար իլէ պօյանմըջ պաշընը գըղըն օմուզընա տայաթտը : Գըղ՝ իխթիյարըն էօլիւմէ հէտէֆ օլմուչ օլտըղընտան գօրգարագ, երևզիւնէ պագմագ իլիւն քէնտի պաշընը էյտի, վէ օ սըրատա ուղագտան իշիտիլէն մուզիգա սէսի կիպի, իշիտիլիւ լաքին սէօլէնիլէն քէլիմէլէր թէֆրիգ օլունմաղ փէք թաթլը վէ փէք միւլայիմ պիր ալագ իշիթտի : Պիրիսի փէնճէրէտէն պիր շէյ սէօյլէմիչ զաննըյա, գըղ եօգարըյա պագտը իսէ տէ, քիւմէյի կէօրէմէտի :

Օ զէման իխթիյարըն տուտագլարը կէօյա պու ալագա ճէվապէն պիր շէյ սէօյլէմէյէ պաչատը . գըղ տախի իխթիյարըն Ֆարսի լիսանընտա շու սէօղէրի սէօյլէտիյինի իշիթտի .

“Հաշա՛, եա րապպ, սէնի նէ՞ զէման աճ կէօրիւպ թա՛ամ եէտիրտիմ, եախօտ սուսամըջ կէօրիւպ սու վէրտիմ, եա չըպլագ կէօրիւպ կիյտիրտիմ, վէ նէ՞ զէման սէնի խաս-

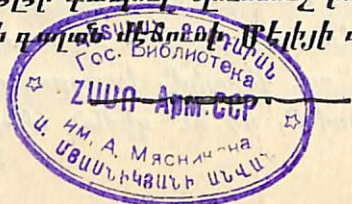
Թա եա հապտտա կէօրիւպ եանըկա կէլտիմ.
օթուզ իւչ սէնէտէն պէրու սէնի արատըմ իսէ
տէ, էյ Մէլիլիմ, նէ՛ երևզիւկիւ կէօրտիւմ,
նէ սանա խըտմէթ էթտիմ:”

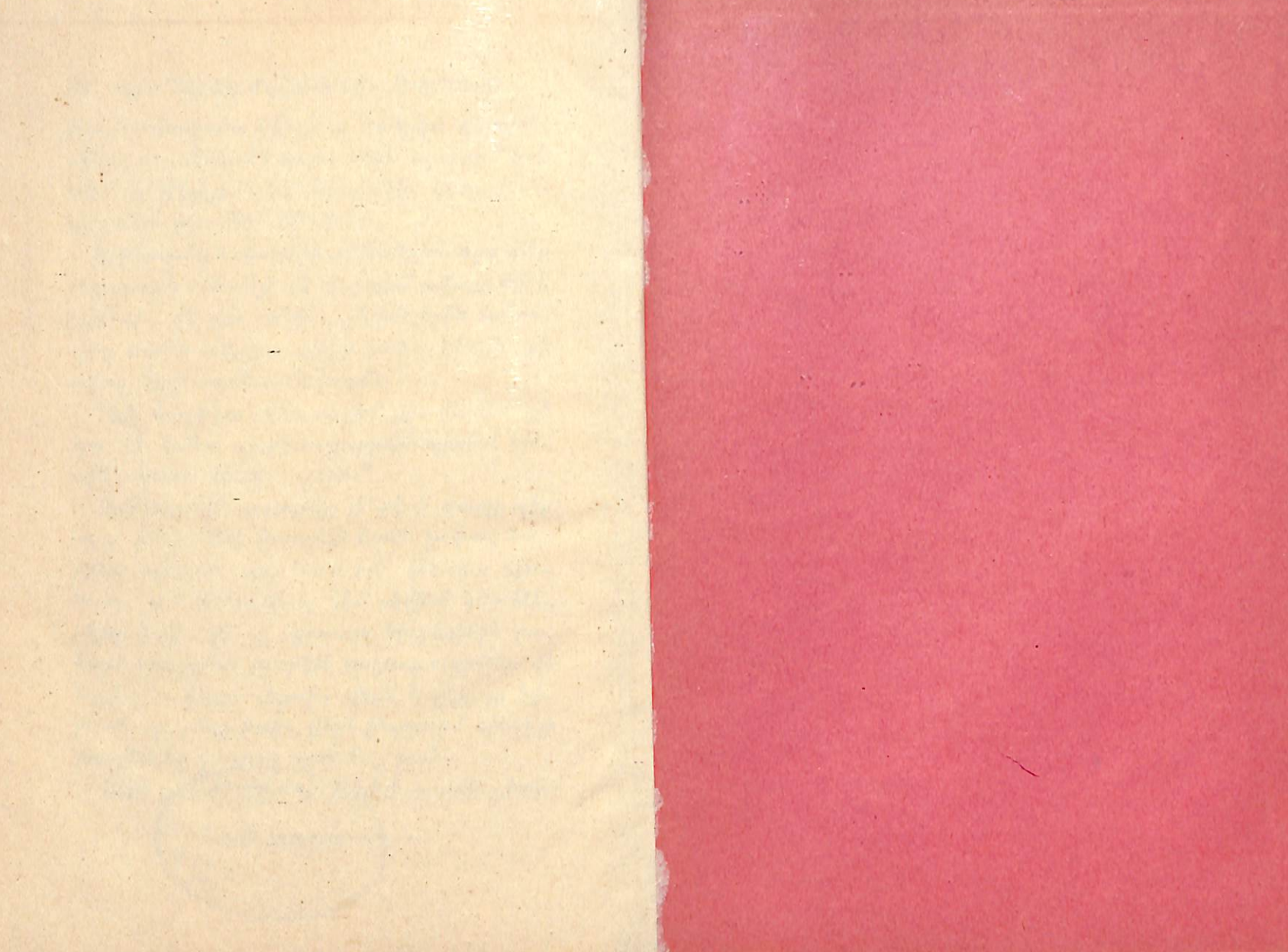
Արթապանըն սէօղլէրի պիթտիքտէ գըզ վէք
ուզագտան օ թաթըլը վէ միւլայիմ ավազը եինէ
իշիթտի, վէ պու տէֆ’ա քէլիմէլէրին մա’նա-
սընը տախի ալլայա պիլիը իտի : Շէօյլէ քի
ավազ Արթապանա ճէվապէն,

“Յիլ հազիգա սանա տէրիմ քի, մատէմ քի
պու էն էտնա դարնտաչլարըմըն պիլինէ էթ-
տին, պանա էթմիշ օլտըն:”

Արթապանըն սարարըչ չէհրէսի՝ դարըլ պիը
տաղ թէփէսինէ իսապէթ էտէն շաֆագ նու-
րընա պէկզէր պիը նուր իլէ թէնվիը օլու-
նուպ, հէմ թէ՛ աճճիւպ հէմ սէվինճ կէօսթէ-
րիյօր իտի, վէ օլ սըրատա եիւրէլինին ըա-
հաթ օլտըլընա իշարէթ օլարագ ուզունճա վէ
եավաչճա կէօքս չէքտի : Մնըն եօլճըլըլը խի-
թամ պուլմուշ իտի : Մնըն թադտիմ էթտիլի
խազինէլէր գապուլ օլունմուշ իտի :

Կէրի գալանս ՄԷՃՈՒՍԻՆԻՆ ՄԷԼԻԼԻ պուլմուշ իտի :

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0653124

